

OPŠTINA DANILOVGRAD

VIŠEGODIŠNJI INVESTICIONI PLAN ZA PERIOD 2015- 2019 GODINE

(VIP)

Nacrt

Danilovgrad, februar 2015. godine

Osnovni podaci

1. Naziv projekta: Višegodišnji investicioni plan opštine Danilovgrad za period 2014-2019 godine (VIP)
2. Predlagač: Predsjednik Opštine
3. Obradivač: Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj

U V O D

Saglasno propisima koji regulišu izradu i donošenje planskih dokumenata pristupilo se izradi istog za period 2015-2019 godine, a zbog isteka plana za period 2010-2014. godine.

Shodno tome, predsjednik Opštine je rješenjem br. 03-031-91/1 od 28.01. 2015. godine, formirao Radnu grupu sa zadatkom da uradi predmetni dokument.

U skladu sa definisanim radnim zadatkom Radna grupa je, saglasno sa već usvojenom metodologijom i dugogodišnjom praksom koja se primjenjuje u kontinuitetu, pristupila izradi dokumenta, koristeći prije svega usvojene izvještaje o ostvarivanju Strateškog plana razvoja opštine (SPR) za period 2012-2018. godina u 2012. i 2013. godini, Programa za ostvarivanje Strategije održivog razvoja za isti period, godišnjih izvještaja o radu predsjednika Opštine, organa lokalne uprave i godišnjih izvještaja i programa JP i JU čiji je osnivač Opština, kao i drugih subjekata koji su direktno ili indirektno vezani za realizaciju planskih dokumenata.

Isto tako, rukovodila se Akcionim planom za ostvarivanje SPR za period 2012-2018. godina i Programom o stvarivanju lokalne strategije održivog razvoja za period 2012-2018. godina, te drugim usvojenim razvojnim i prostorno-planskim dokumentima.

Posebno mjesto u definisanju VIP-a za period 2015-2019 godine zauzima program koji je ponuđen građanima na lokalnim izborima 2014. godine, kao i predlozi i sugestije date tokom javne rasprave.

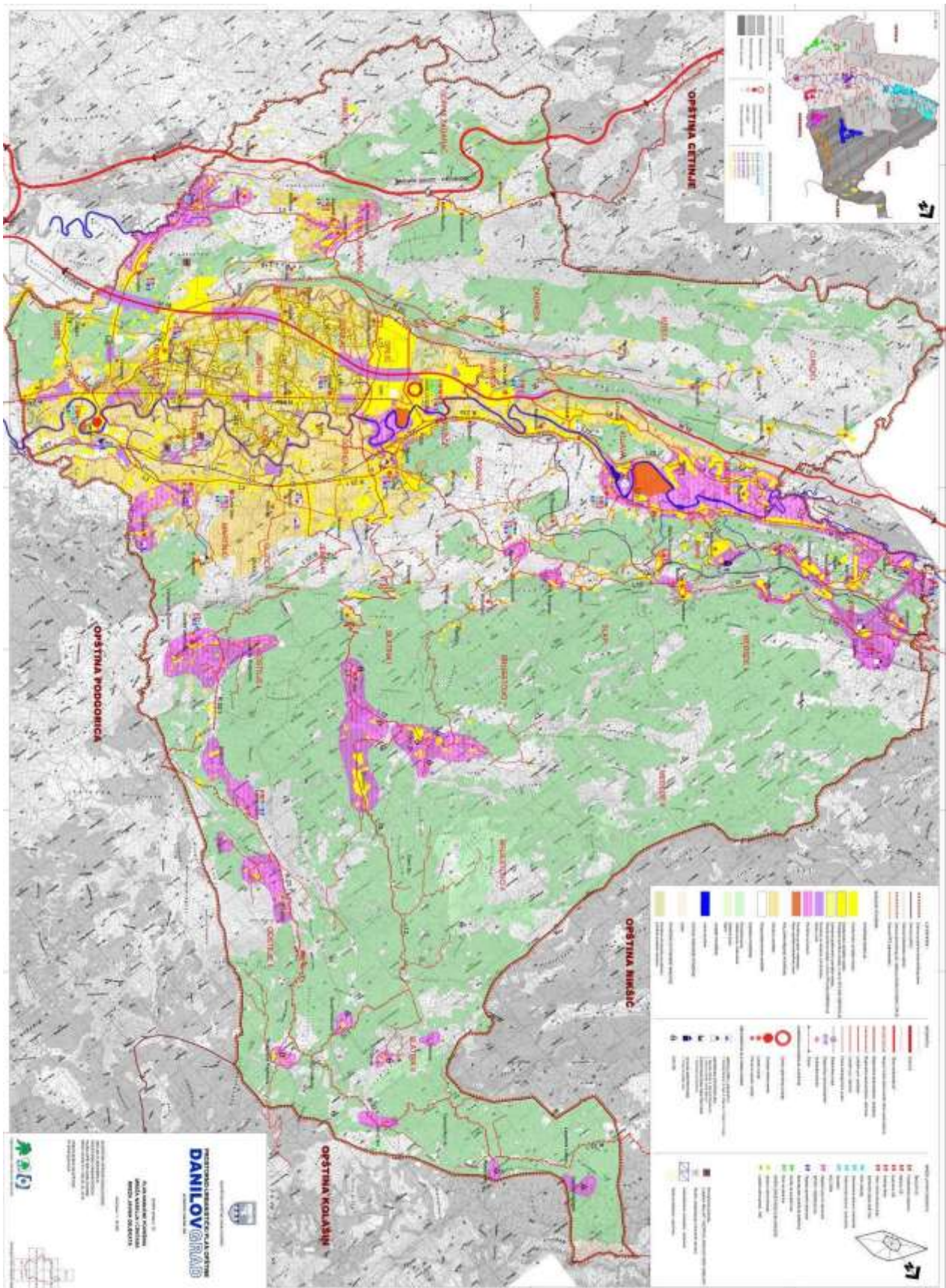
Ovakvo opredjeljenje obrađivača i predlagača obezbjeđuje cjelovit uvid, potpunu transparentnost u ostvarene rezultate i buduće planove kao i njihov sveukupni uticaj na ukupan razvoj opštine.

1. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za izradu, donošenje i monitoring Višegodišnjeg investicionog plana nalazimo u sledećim propisima:

- **ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI** ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06 i "Sl. list CG", br. 88/09, 03/10, 73/10, 38/12 i 10/14) član 31 tačka 5
- **ZAKON O FINANSIRANJU LOKALNE SAMOUPRAVE** ("Sl. list RCG", br. 42/03, 44/03 i "Sl. list CG", br. 05/08, 51/08, 74/10 i 01/15) član 37
- **STATUT OPŠTINE DANILOVGRAD** ("Sl. list RCG - opštinski propisi" br. 30/04 i "Sl. list CG – opštinski propisi", br. 19/08 i 12/11) član 31 tačka 4.

Pregledna karta teritorije

2. OSNOVNI PODACI O OPŠTINI DANILOVGRAD

2.1. Adresa

Trg 9. decembar bb, 81410 Danilovgrad

2.2. Predsjednik Opštine

Branislav Đuranović

2.3. Tel/Fax

020/812-022;

020/812-101;

020/812-088;

020/811-936;

020/811-696;

020/810-140 - fax

2.4. E-mail i web site

[sodanilovgrad@t-com.me;](mailto:sodanilovgrad@t-com.me)

[skupstinadg@t-com.me;](mailto:skupstinadg@t-com.me)

www.danilovgrad.me

2.5. Geografski položaj

Nalazi se u središnjem dijelu Crne Gore. Zahvata prostor od 501 km², što čini 3,6 % teritorije Crne Gore, na istočnoj geografskoj dužini 18°56' i 19°18' i sjevernoj geografskoj širini 42°28' i 42°45'. Vazдушna udaljenost krajnjih tačaka sjever-jug 33 km, a istok-zapad 29 km. Nadmorska visina od 30 do 2100 mnv. Klima je zastupljena od mediteransko-kontinentalne do planinske.

Strukturu prostora čine:

- Ravničarski dio do 200 mnv - 140,5 km² - Karakterističan za prostor oko rijeke Zete i njenih pritoka Sušice, Gračanice, Morave, Rimanić potoka, kao i Kulendrije i Matice, i po brdima: Kurilo, Kujava, Glavica, Maljat, Visočica, Spuška glavica i Komunica;
- Brdsko područje od 200-650 mnv - 81 km² - Bandići, Zagarač, Zagreda, Pješivci, Vražegrmci, Pavkovići, Slatina, Glizica i obodom prema jugu do Pipera;
- Planinska područja iznad 650 mnv - 279,5 km² Velji i Mali Garač, Ponikvica i Prekornica. Najviši vrhovi: Garač (vrh Bobija) 1436 mnv, Ponikvica (vrh Kula) 1927 mnv i Maganik (vrh Žutagreda) 2100 mnv.
- Ukupna dužina granica je 155 km i to: sa Podgoricom 60 km, Cetinjem 14 km, Nikšićem 64 km i Kolašinom 15 km.
- Saobraćajno je povezan putevima raznih kategorija, koji prolaze preko ovog prostora (magistralni put Podgorica - Nikšić 22,8 km, regionalni put Danilovgrad - Cetinje 12 km, željeznička pruga Podgorica - Nikšić 31,5 km, lokalni putevi oko 100 km i nekategorisani putevi preko 400 km).

2.6. Stanovništvo

Ukupan broj stanovnika, po popisu iz 2011. godine iznosi 18 472, ili 12 % više u odnosu na popis iz 2003. godine, što čini 2,7 % ukupnog broja stanovnika Crne Gore. Ukupan broj domaćinstava je 5497, smještenih u 91 naselje.

2.7. Struktura lokalne vlasti

- Broj odbornika u Skupštini opštine Danilovgrad je 33 i to:
- Koalicija za evropski Danilovgrad - Milo Đukanović (DPS) - 17 odbornika

- Demokratski front (NSD, PZP i PG Milan Knežević) - 8 odbornika
- Socijalistička narodna partija - 5 odbornika
- Evropsko lice Danilovgrada - SDP-PCG - 3 odbornika.

2.8. Prirodni resursi

1. Poljoprivredno zemljište: oko 17.302 ha, od toga su 38 % obradive površine, a ostalo pašnjaci i dr. Stočni fond preko 20.000 grla svih vrsta.
2. Šume: šumski kompleksi Studeno, Ponikvica, Prekornica, Štitovo, Garač. Godišnji etat sječe oko 14.000 m³ bruto drvne mase.
3. Arhitektonsko - građevinski kamen: nalazišta su: Maljat, Vinići, Visočica, Klikovače, Suk, Jovanovići, Slatina i dr. U eksploataciji su: Maljat, Klikovače, Suk, Vinići i Visočica.
4. Vode: rijeka Zeta sa pritokama Sušica, Morava, Gračanica, Kulendrija, Matica i Rimanići potok; Kaptirana vodoizvorišta su: Mareza, Oraška jama, Tunjevo, Žarića jama, Brajovića jama, Slatina, Viško vrelo, Vučiji studenac i Koščelovac.
5. Lov i ribolov: prirodne karakteristike područja obezbeđuju uslove za uzgoj i lov divljači i riba.

2.9. Privredna struktura

Privrednu strukturu opštine, nakon tranzicije u prethodnom periodu, karakteriše sledeće (stanje 2014. godina):

- Ukupan broj registrovanih subjekata 894 od čega je aktivno 589 i to:

- Broj registrovanih preduzeća (AD, DOO)	402
- Broj registrovanih preduzetnika	112
- Broj javnih preduzeća i ustanova	28
- Broj ortačkih društava, NVO i udruženja	47
- Struktura privrednih društava (AD, DOO) je:

- Proizvodnja	59
- Trgovina	171
- Ugostiteljstvo	18
- Usluge	154

Ukupno	402

- Struktura preduzetnika je:

- Proizvodnja	5
- Trgovina	57
- Ugostiteljstvo	21
- Usluge	29
Ukupno	112

- Turizam sa potencijalnim mogućnostima kulturnog (vjerskog) turizma, planinskog turizma, razvoja lova i ribolova, rafting Zetom itd.

2.10. Zaposlenost

Ukupan broj zaposlenih je 4.296 (decembar 2014 . god.), i to:

- DOO	2.260
- Preduzetnici	262
- JP i JU	1.726
- OD, NVO i udruženja	48

Nezaposlenih lica je oko 830 (decembar 2014. god.), odnosno na nivou stope od oko 11,50 % i ispod je državnog prosjeka za oko 1,84 %

2.11. Infrastruktura

- **Putevi:** Magistralni put Podgorica - Nikšić (M-18); Regionalni put Danilovgrad - Cetinje (R-23); Lokalni putevi: Spuž - Danilovgrad - Glava Zete i Spuž - Martinići – Danilovgrad i dr.
- **Željeznica:** Pruga Podgorica – Nikšić, 31,5 km preko teritorije opštine rekonstruisana i elektrificirana.
- **Elektro-energetski sistem:** Hidrocentrale Slap i Glava Zete (Perućica) TS 110/35, 35/10 kV i ostale, visokonaponska i niskonaponska mreža. Elektrificirana su sva naselja.
- **Vodovod:** Kaptaže Mareza, Oraška jama, Tunjevo, Slatina, Žarića jama, Brajovića jama, Viško vrelo, Vučiji studenac i Koščelovac. Primarna i sekundarna vodovodna mreža sa ostalim hidrograđevinskim objektima na dužini od preko 550 km.

- **Telekomunikaciona infrastruktura** obuhvata zemljište, zgrade i druge građevinske objekte u kojima je smještena telekomunikaciona oprema, kablovsku kanalizaciju, antenske stubove i prateću infrastrukturu neophodnu za njeno korišćenje, a kojom je obezbijedena pokrivenost opštine Danilovgrad.

2.12. Obrazovne ustanove

- Predškolska ustanova: JU „Irena Radović“ – vrtić
- Osnovne škole:
 - JU OŠ „Vuko Jovović“;
 - JU OŠ „Njegoš“ Spuž;
 - JU OŠ „B. Mraković“ Zagarač;
 - JU OŠ „M. Koljenšić“ Slap.
- Srednje škole:
 - JU Gimnazija „Petar I Petrović Njegoš“;
- Više i visoke škole:
 - JU Policijska akademija;
- Druge škole: Muzička škola

Strani jezici koji se uče u školama: engleski, ruski, francuski i italijanski.

2.13. Zdravstvene ustanove

JU Dom zdravlja „Dimitrije - Dika Marenčić“ sa ambulantnom stanicom Spuž i mjesnim ambulantama Zagarač, Slap, Glava Zete, Bandići, Lazine. Organizovana je i posebna jedinica hitne medicinske pomoći.

2.14. Institucije kulture

- JU Centar za kulturu Danilovgrad
- JU Umjetnička kolonija Danilovgrad

U sklopu Centra za kulturu (sa Zavičajnim muzejom) i Umjetničke kolonije, koja ima međunarodni značaj odvijaju se, uz masovno učešće građana, sledeće manifestacije: Obilježavanje Martiničke bitke, Julske vatre mladih, Rijekom Zetom, Kraj zelene Zete, Savremena crnogorska skulptura, Internacionalni vajarški simpozijum, Umjetnici zavičaju, Crnogorski dani humora i satire,

Polumaraton, Spuško ljeto, Katunske sportske igre, Atletska trka „Milivoje Stojanović“, itd.

2.15. Sport, fizička kultura i rekreacija djece, omladine i odraslih

- Sportski objekti
 - Sportska hala - Danilovgrad
 - Sportska hala „Kalezić“
 - Stadion „Braća Velašević“
 - Stadion u Spužu
 - Stadion malih sportova
 - Stadion za mali fudbal „San Siro“ - Spuž

- Sportski klubovi
 - Fudbalski klubovi „Iskra“ i „Zora, Spuž“;
 - Rukometni klub (muški i ženski) „Danilovgrad“
 - Košarkaški klub „Danilovgrad“
 - Odbojkaški klub „Danilovgrad“
 - Karate klub „Nord – Iskra“
 - Džudo klub „Frutak“
 - Šahovski klub „Danilovgrad – Mihail Talj“
 - Atletski klub „Garač“
 - Planinarska društva „Danilovgrad“ i „Prekornica“
 - Ribolovna sekcija „Danilovgrad“

2.16. Istorijske znamenitosti

1. Manastir Ostrog
2. Manastir Ždrebaonik
3. Spomen dom Martinićka bitka
4. Arheološka nalazišta - Gradina, Crkvine, Kujava i dr
5. Speleološka nalazišta „Studendula“, „Patalina“ u Veljem Garču, „Nezbroj“, „Podvraće“ idr
6. Spuška tvrđava sa Tabljom
7. Sakralni objekti (crkve)

Kao i brojne ličnosti iz oblasti nauke, stvaralaštva i oslobodilačkih ratova.

2.17. Javne institucije

a) Državne institucije

Na području opštine Danilovgrad funkcionišu sledeće državne institucije:

- Vojni centar Crne Gore - Kasarna „Milovan Šaranović“;
- Policijska akademija sa sportskom dvoranom i streljanom;
- Forenzički centar;
- Uprava policije - Odjeljenje bezbjednosti;
- Zavod za izvršenje krivičnih sankcija;
- Dom za azilante;
- Centar za izbjeglice;
- Regionalna škola za državne kadrove – ReSPA;
- Ostale institucije:
 - Osnovni sud;
 - Područni organ za prekršaje;
 - Zajedničke institucije sa opštinama Podgorica, Cetinje i Kolašin u oblasti socijalne zaštite, zapošljavanja, poreske uprave, nekretnina, arhivske građe, fonda zdravstva i vršenje inspekcijiskih poslova od strane državnih organa.

b) Lokalne institucije

Organi lokalne samouprave su: Skupština opštine i predsjednik Opštine.

- Organi lokalne uprave:
 - Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti
 - Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj
 - Sekretarijat za urbanizam, komunalne, stambene poslove, saobraćaj i zaštitu životne sredine
 - Sekretarijat za imovinu i investicije
 - Komunalna policija
 - Služba zaštite
 - Služba za unutrašnju reviziju
 - Služba za zajedničke poslove i informacione tehnologije
- Javne ustanove i privredna društva:
 - Centar za kulturu
 - Umjetnička kolonija
 - Turistička organizacija
 - Lokalni javni radio difuzni servis „Radio Danilovgrad“

- Direkcija za saobraćaj, održavanje i izgradnju puteva na području opštine Danilovgrad
 - Preduzeće za uzgoj, zaštitu i lov divljači i riba Danilovgrad doo
 - „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad doo
 - „Komunalno“ Danilovgrad doo
- c) **Civilni sektor :**
- Udruženje proizvođača biljaka u zatvorenom prostoru
 - Udruženje odgajivača holštajn rase krava
 - Udruženje vinogradara, vinara i voćara
 - Udruženje pčelara
 - Nacionalno udruženje „Oranic Montenegro“
 - NVO – registrovano je 25 NVO različitih programskih opredjeljenja

3. OSTVARIVANJE VIŠEGODIŠNJEG INVESTICIONOG PLANA ZA PERIOD 2010-2014. GODINA

3.1. Uvod

Realizacija Višegodišnjeg investicionog plana za period 2010-2014. godina odvijala se u izuzetno složenim uslovima. Ostvareni rezultati u predhodnom periodu (2005-2009. godina), upućivali su na potrebe optimističnog planiranja, što je u krajnjem i učinjeno. U ovom periodu uradili smo i usvojili Lokalnu strategiju održivog razvoja (jedina opština u Crnoj Gori) i Strateški plan razvoja za period 2012-2018. godina (prva opština u Crnoj Gori) i niz drugih razvojnih i prostorno-planskih dokumenata, što se vrlo pozitivno odrazilo na ostvarivanje ciljeva i realizaciju projekata planiranih ovim VIP-om.

Već donošeni Prostorni plan opštine Danilovgrad do 2020. godine (2007. godina), Generalni urbanistički plan Danilovgrada (2008. godina), te niz konkretnih planova nižeg reda i intezivan rad na izradi i donošenju strateških razvojnih dokumenata omogućili su da se ne možemo prepustiti zubu vremena i uticajima i posledicama vrlo izražene ekonomske krize.

Definisali smo benefite za privlačenje investitora, radili smo projekte i programe za konkurisanje za sredstva iz eksternih izvora i to prvenstveno za sredstva međunarodne zajednice, državna sredstva, sredstva donatora i sredstva građana. Raspoloživa kapitalna sredstva smo krajnje racionalno usmjeravali, isključivo za definisane programe ovim VIP-om. Definisali smo mjere maksimalne štednje i smanjivali bruto lična primanja zaposlenih, u cilju realizacije planiranih projekata.

3.2. Osvrt na planirana investiciona ulaganja u periodu 2010 – 2014 godina

a) Planska opredjeljenja

Opšti cilj

Izgradnja i rekonstrukcija lokalne infrastrukture u cilju obezbjeđivanja potreba stanovništva i potreba održivog razvoja opštine.

Posebni ciljevi

1. Urbanističko planiranje i tehnička dokumentacija
2. Izgradnja i rekonstrukcija lokalne infrastrukture
3. Zaštita životne sredine
4. Zaštita imovine i građana
5. Unapređenje kvaliteta usluga na seoskom području

b) Planirana finansijska ulaganja

Planirana ulaganja u ovom periodu po posebnim ciljevima prikazuju se u sledećoj tabeli:

R/B	POSEBNI CILJEVI	BROJ PROJEKATA	VISINA PLANIRANIH INVESTICIJA
1	Urbanističko planiranje i tehnička dokumentacija	7	775.500
2	Izgradnja i rekonstrukcija lokalne infrastrukture	54	31.191.500
3	Zaštita životne sredine	17	1.395.000
4	Zaštita imovine i građana		100.000
5	Unapređenje kvaliteta usluga na seoskom području	3	950.000
	UKUPNO	81	34.412.000

3.3. Ostvareni rezultati i realizovani projekti

3.3.1 Metodološki pristup

S obzirom da se radi o periodu od pet godina, velikom broju prioriteta i brojnim projektima u okviru istih, opredijelili smo se da prikaz ostvarenih rezultata i realizovanih projekata maksimalno sintetizujemo u okviru definisanih prioriternih ciljeva. Pri tome, vodili smo računa da se dobije prava i potpuna slika o onome što je urađeno i efektima koji su time postignuti sa stanovišta uticaja na ukupan razvoj opštine i poboljšanje standarda građana.

Takođe, imalo se u vidu da su za svaku oblast VIP-om i drugim planskim dokumentima definisani nosioci poslova (subjekti), koji svake godine podnose Skupštini opštine izvještaje za prrthodnu i programe rada za narednu godinu. Činjenica da je SPR za period od 2012-2018. godine donijet u martu 2012. godine, te da su u isti inkorporirani programi iz VIP-a i da se u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju podnose godišnji Izvještaji o ostvarivanju SPR po utvrđenoj metodologiji je razlog više za ovakav pristup saopštavanja ostvarenih rezultata i realizovanih projekata.

Sve to skupa čini polaznu osnovu za nadogradnju, odnosno izradu i donošenje Višegodišnjeg investicionog plana za period 2015-2019 godina.

3.3.2 Realizovani projekti i programi po posebnim ciljevima i oblastima

a) Posebni cilj: Urbanističko planiranje i tehnička dokumentacija

Urbanističko planiranje je neposredno vezano za razvojno planiranje, odnosno neizbježna je uzročno posledična povezanost.

Period 2010-2013. godina upravo je karakterističan po izradi i donošenju razvojnih planova, aktivnostima na izradi novog Prostorno urbanističkog plana i pripremi tehničke dokumentacije.

Urađeni razvojni planovi i programi:

1. Strategija održivog razvoja opštine Danilovgrad, usvojena u aprilu 2011. godine, a urađena kao pilot projekat zajedno sa Kancelarijom za održivi razvoj i ekspertima iz Holandije, čija je Vlada donirala izradu iste. Visina donacije iznosila je 116.000,00 €;

2. Strateški plan razvoja opštine Danilovgrad za period 2012-2018. godina sa Akcionim i Monitoring planom, usvojen 30.03.2012. godine;
3. Akcioni plan sprovođenja Strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad za period 2012-2018. godina, usvojen u avgustu 2012. godine;
4. Strategija razvoja turizma opštine Danilovgrad od 2020. godine sa Akcionim planom, usvojena avgusta 2012. godine;
5. Program razvoja lovstva do 2020. godine, usvojen od strane JP za uzgoj, zaštitu i lov divljači i riba 2011. godine;
6. Ulaganja u male i srednje programe u organskoj poljoprivredi, prehrambenoj industriji i turizmu, 2011. godine;
7. Informacija o ostvarivanju Strateškog plana razvoja opštine za period 2012-2018. godina i Akcionog plana sprovođenja Strategije održivog razvoja za period 2012-2018. godina u 2012. godini, usvojena u julu 2013. godine i 2013. godini usvojena u 2014. godini.
8. Urađen i inoviran Akcioni plan borbe protiv korupcije, usvojen u oktobru 2013. godine.

Sva ova dokumenta, osim lokalne Strategije održivog razvoja, urađena od strane radnih timova koje je formirao predsjednik Opštine u redovnom radnom angažovanju i budžetom planiranim materijalnim troškovima.

U dijelu urbanističkog planiranja i izrade tehničke dokumentacije urađeno je:

- U 2010. godini:
 - Glavni projekat uređenja terena obale Zete ispod mosta u Danilovgradu.
Utrošena sredstva 7.000,00€.
- U 2011. godini:
 - Glavni projekat hortikulture i glavni projekat rasvjete u zoni rekonstruisanog puta M-18;
 - Glavni projekat zapadne tribine stadiona „Braće Velašević“.
Ukupno utrošena sredstva 13.000,00 €.
- U 2012. godini:
 - Izrada Prostorno urbanističkog plana opštine Danilovgrad;
 - Glavni projekat regulacije saobraćaja na području Danilovgrada (uže jezgro).
Ukupna ulaganja iznosila su 225.225,00 €.

- U 2013. godini:
 - Idejno rješenje za revitalizaciju Duba-Voštar, Ćurilac;
 - Projekat revitalizacije jezera na Ponikvici;
 - Projekat Info centar Vinići;
 - Projekat Trg Golotočkih žrtava;
 - Idejno rješenje za novo groblje;
 - Projekat sportsko rekreativnog centra Pažići;
 - Projekat gradskog enterijera;
 - Projekat ulice u Sekulićima;
 - Projekat rasvjete mosta, Umjetničke kolonije i Centra za kulturu.
Ukupno utrošena sredstva 56.000,00 €.

- U 2014. godini:
 - Usvojen je Prostorno urbanistički plan opštine Danilovgrad sa Izvještajem o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, u okviru LAMP projekta;
 - Urađena su dva projekta za međuopštinsku saradnju i to: „Projekat vodoizvorišta Mareza" i „Projekat vodoizvorišta Vučiji studenac" u Bandićima u saradnji sa Glavnim gradom Podgorica;
 - Urađen je projekat, takođe u okviru međuopštinske saradnje, „Revitalizacija Sinjajevine" zajedno sa opštinama Mojkovac, Kolašin, Žabljak i Šavnik, a koji podrazumijeva rekonstrukciju 50 km putne mreže, organizaciju sajmova poljoprivrednih proizvoda, mapiranje biciklističkih i planinarskih staza, turističku promociju i valorizaciju prirodnih ljepota Sinjajevine;
 - Urađen je projekat „Revitalizacije jezera na Ponikvici";
 - Urađen je elaborat o sanaciji i očuvanju duba na Voštaru-Ćurilac.
Uložena sredstva za ove namjene iznose 90.000,00 €.

- Ukupno uložena sredstva u toku pet godina za realizaciju ovog posebnog cilja iznosila su: 391.225,00 €.

b) Poseban cilj: Izgradnja i rekonstrukcija lokalne infrastrukture

1. Saobraćajna infrastruktura

Ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu odnose se na puteve i željeznicu. Ulaganja u željeznicu nijesu tretirana ovim VIP-om. S obzirom da se radi o državnom projektu koji ima izuzetno veliki značaj i uticaj na lokalnu saobraćajnu infrastrukturu, isti je tretiran u poglavlju g) Realizovani državni projekti.

Pregled ulaganja u lokalnu putnu infrastrukturu:

- U 2010. godini
 - Rekonstrukcija i izgradnja puta manastir Ostrog – manastir Ždrebaonik (dionica Vinići - Mosori) 3,15 km, uloženo 250.000,00 € i završeni radovi na putu Danilovgrad - Spuž – KP D-om, izvršen tehnički pregled i izdate upotrebne dozvole.
 - Rekonstruisanje i modernizacija puteva izvršena kroz Program, ukupne vrijednosti 815.000,00 €, a odnosi se na: put Gorica, Vojni magacin Taraš, presvlačenje asfalta, površine 872 m² utrošeno 124 t asfaltne mase; put Mareza - Daljam, presvlačenje u površini od 500 m² i krpljenje udarnih rupa, utrošeno 62 t asfaltne mase; put Martinići Pištet - Vuksanovo Guvno, djelimično asfaltiranje 1500 m² površine, utrošeno 180 t asfaltne mase; put Ciglana - Stanjevića rupa, djelimično presvlačenje površine 2220 m², a utrošeno 320 t asfaltne mase; put preko Martinića, presvlačenje 835 m² površine, a utrošeno 120 t asfaltne mase; put Sušica - Podanje asfaltirano 1260 m² površine, a utrošeno 160 t asfaltne mase; put Lazine - Crpna stanica, asfaltirano 1400 m² površine, a utrošeno 170 t asfaltne mase; put Pažići - Sekulići, djelimično presvlačenje 900 m² površine, a utrošeno 100 t asfaltne mase; put naselje Dočić - Glavica presvučeno 360 m², a utrošeno 40 t asfaltne mase; put Gorica - Mosori, sanacija, presvlačenje kraćih poteza i krpljenje udarnih rupa na površini 835 m, a utrošeno 120 t asfaltne mase; put kroz Ćurilac, asfaltiranje 900 m² površine, utrošeno 130 t asfaltne mase; put Mareza - Daljam - Stologlav, djelimično presvlačenje površine 8050 m², a utrošeno 1120 t asfaltne mase; put Lazine - Koljat - Kosić - „Kafana Lug“, presvlačenje kraćih poteza i krpljenje udarnih rupa, površine 1667 m², a utrošeno 240 t asfaltne mase, put kroz Zagorak, djelimično presvlačenje površine 445 m² a utrošeno 64 t asfaltne mase; put kroz Kosić I, asfaltiranje poteza površine 560 m², a utrošeno 80 t asfaltne mase; put kroz Kosić II, kopanje kanala i asfaltiranje površine 1200 m², utrošeno 170 t asfaltne mase; put Podvrh, presvlačenje kraćih poteza i krpljenje udarnih rupa, površine 280 m², utrošeno 40 t asfaltne mase; put Podkraj, presvlačenje kraćih poteza i krpljenje udarnih rupa površine 280 m, a utrošeno je 25 t asfaltne mase; put Gostilje - Vukotica, presvlačenje kraćih poteza i krpljenje udarnih rupa površine 495m², utrošeno 71 t asfaltne mase; put Danilovgrad - Glava Zete, krpljenje udarnih rupa površine 65 m², utrošeno 9 t asfaltne mase; put Zuri, presvlačenje površine 300 m², utrošeno

50 t asfaltne mase; presvlačenje gradskih ulica, površine 5953 m², utrošeno 700 t asfaltne mase.

- Nasipanje puteva izvršeno je pjeskovito - šljunkovitim materijalom na putevima u dužini od 13,2 km, a utrošeno je 3700 m³ materijala.

Ukupno uložena sredstva iznose 1.121.582,70 €.

- U 2011. godini:

- Izgradnja Bulevara na dijelu magistralnog puta M-18 na potezu od pumpne stanice „Eko petrol“ do Bralenovice, u dužini 1,6 km sa kružnim tokom i razrješenjem imovinsko pravnih raspolaganja u ukupnoj vrijednosti 2.300.000,00 €.
- Izgradnja i rekonstrukcija puta manastir Ostrog - manastir Ždrebaonik, dionica Vinići - Mosori, dužina 2,2 km, asfaltirano u ukupnoj vrijednosti 200.000,00 €.
- Rekonstrukcija i modernizacija puteva izvršena je kroz program u vrijednosti od 150.000,00, i površinu 9.200 m², a odnosi se na: put Luke - Gostilje, asfaltirana dionica u dužini od 1300 m, širine 4 m; lokalni i nekategorisani putevi, sanacije i presvlačenje slojem asfalta površine 4000 m²;
- Nasipanje puteva izvršeno je na dužini od 2 km, za što je utrošeno 700 m³ pjeskovito - šljunkastog materijala;
- Sanacija klizišta u mjestu Šobajići u koji je ukupno utrošeno 130.000,00 €.

Ukupna ulaganja u putnu infrastrukturu u ovoj godini iznose 2.790.000,00 €.

- U 2012. godini:

- Izgradnja i rekonstrukcija odnosila se na put manastir Ostrog - manastir Ždrebaonik, dionica Mosori - Gorica, čija je dužina 5 km, a ukupna ulaganja iznosila su 1.000.000,00 €.
- Održavanje, rekonstrukcija i modernizacija izvršena je na putevima u dužini od 5,5 km kroz program ukupne vrijednosti 300.000,00 €, a odnosi se na: put Klikovače - Banova gomila, dužina 1 km; asfaltiranje dijela puta za Planu u površini od 1300 m²; asfaltiranje puta u Grudicama u površini od 1040 m²; asfaltiranje puta kroz Ćurilac površine 2700 m²; asfaltiranje puta kroz Laleviće u površini od 1350 m²; asfaltiranje dijela puta od Kružnog toka prema Filendaru, površine 1250 m²; presvlačenje dijela puta Gorica - Potkraj u površini 600 m²; presvlačenje dijela puta kroz Ćurilac u površini 600 m², presvlačenje dijela puta u Spužu u površini 600 m², presvlačenje dijela puta kroz Glavicu u površini 300 m², asfaltiranje dijela puta prema Zagredi

u površini 600 m²; presvlačenje slojem novog asfalta 3200 m² gradskih ulica; na saniranje udarnih rupa na putevima utrošeno je 120 t asfaltne mase. Nasipanje puteva izvršeno je na dužini od 8 km, a utrošeno je 2300 m³ pjeskovito - šljunkovitog materijala.

Ukupno uložena sredstva u 2012. godini iznose 1.335.000,00 €.

- U 2013. godini:
 - Izgradnja i modernizacija odnosi se na prilazni put Vojnom kompleksu čija je dužina 400 m, širina kolovoza 5,5 m, trotoari 2 x 1,5 m, bankine 2 x 0,5 m, javna rasvjeta i atmosfersko odvodnjavanje, što je ukupno koštalo 400.000,00 €.
 - Rekonstrukcija i modernizacija izvršena je na sledećim putnim pravcima: nastavak radova na asfaltiranju puta Luke - Gostilje u dužini 1050 m, širine 4 m i bankine 2 x 0,75 m; rekonstrukcija dijela puta Mareza - Daljam u dužini 1100 m i sa proširenjem puta od 3 na 4 metra; sanacija dijela puta Gorica - Studeno u površini od 2100 m²; asfaltiranje dijela puta za Mamučevinu u dužini od 0,5 km; asfaltiranje dijela puta od ulice Jefta Šćepanovića prema Dubu (servisna saobraćajnica) u dužini od 420 m; sanacija gradskih ulica u ukupnoj površini od 5000 m²; rekonstrukcija raskrsnice u Bandićima; presvlačenje kolovoza mosta na Rijeci Zeti u Danilovgradu slojem novog asfalta u površini 1400 m²; sanacija mosta na Rijeci Gračanici u mjestu Šarena ploča, sanacija mosta na putu Orija Luka - Frutak;
 - Asfaltiranje kraćih poteza i krpljenje udarnih rupa na šta je utrošeno 200 t asfaltne mase;
 - U 2013. godini urađeni su sledeći projekti: projekat puta Mlinovi u Spužu - Brestica i projekat pružni prelaz Sekulići - Gorica.

Ukupno uložena sredstva u 2013. godini iznose 774.000,00 €.

- U 2014. godini:
 - Rekonstruisana (proširena) dionica puta Mareza - Daljam sa 3 na 4 metra, dužine 1 km i presvučena slojem novog asfalta. Vrijednost radova je 50.000,00 €.
 - Asfaltirano 0,6 km puta kroz Mamučevinu. Vrijednost radova je 30.000,00 €.
 - Slojem novog asfalta presvučeno je 5,25 km lokalnih i nekategorisanih putev. Pjeskovito - šljunkovitim materijalom nasuto je 12,1 km lokalnih i nekategorisanih puteva. Izvršena je popravka (krpljenje udarnih rupa) i presvlačenje kraćih poteza na više od 30 km lokalnih i nekategorisanih puteva. Vrijednost

izvedenih radova na sanaciji i rekonstrukciji lokalne putne mreže iznosi 766.000,00 €.

- Završena je I faza rekonstrukcije puta Mlinovi - Brestica (zemljani i grubi građevinski radovi i nasipanje). Dužina saobraćajnice je 1400 m. Vrijednost izvršenih radova je 130.000,00 €, a nastavak radova (asfaltiranje i dio betonskih radova) će se realizovati u 2015. godini.
- U toku je rekonstrukcija saobraćajnice pružni prelaz Sekulići - Gorica. Dužina puta je 850 m, širina 6 m, sa jednostranim trotoarom širine 1,5 m, javnom rasvjetom i riješenim pitanjem atmosferskih voda. Vrijednost radova je 430.000,00 €, od čega je u 2014. godini realizovano oko 100.000,00 €, a ostatak se prenosi u 2015. godinu.
- Rekonstruisan je most u Dobrom Polju, u šta je uloženo oko 45.000,00 €.

Ukupna ulaganja u 2014. godini iznose 1.240.000,00 €.

- *Ukupne investicije u realizaciji prioritetnog cilja izgradnje putne infrastrukture iznose 7.266.582,70 €.*

2. Hidrotehnička infrastruktura

Ostvarivanje posebnog cilja u oblasti hidrotehničke infrastrukture u proteklom periodu odnosio se na sledeće:

- U 2010. godini:
 - Rekonstrukcija postojećih vodovoda izvršena je na sledećim lokalitetima: izgradnja vodovoda do rezervoara Grbe; rekonstrukcija postojećih šahti vodovoda ispred ZIKS-a; rekonstrukcija postojećeg vodovoda sa polaganjem cijevi u naselju Pitoma Loza; rekonstrukcija postojećih vodovoda u reonu Željezničke stanice Danilovgrad.
 - Izgradnja novih vodovoda u ovoj godini odnosila se na vodovod naselja Mosori, Donji Rsojevići u vrijednosti od 20.000,00 €.
 - U ovoj godini urađeni su sledeći projekti: Glavni projekat vodovoda Zagarač - prva faza, projekat prepumpne stanice Oraška jama, elektro-instalacija, instalacija automatike i priključnog cjevovoda; Glavni projekat vodovoda Zagarač faza II projekat novog potisnog cjevovoda C.S. Oraška jama - rezervar Garač i rekonstrukcija postojećeg rezervara; Glavni projekat obezbeđenja vode za vojne objekte „Taraš“; Glavni projekat fekalne kanalizacije u pojasu rekonstrukcije magistralnog puta M-18.

- Servisiranje pumpnih i prepumpnih postrojenja izvršeno je: zamjena utopnih pumpi 22 i 45 KV na „C.S. Oraška jama; remont elektromotora pumpe na C.S. Milojevića Vrela; remont elekromotora pumpe na prepumpnim stanicama Pažići i Prentina glavica; remont pumpnog agregata na prepumpnoj stanici Orja Luka i zamjena signalizacije ka rezervoaru Orja Luka; remont hlornih pumpi na Brajovičkoj jami, Oraškoj jami i Milojevića Vrela.

Ukupna ulaganja u 2010. godini iznosila su 109.601,81 €.

- U 2011. godini:
 - Rekonstrukcije postojećih vodovoda izvršene su na: vodovodu Kosovi Lug - Ćurilac; vodovod od podhodnika do glavne šahte u Kasarni „Milovan Šaranović“; vodovod naselja Grlić - Blatine; vodovod naselja Ćurilac; rekonstrukcija bistijerne „Bešin Uba“ u Gornjem Zagaraču.
 - U dijelu izgradnje novih vodovoda: nastavljeni su radovi na vodovodu Mosori Donji - Rsojevići; izveden je dio radova predviđenih glavnim projektom Oraška jama-Zagarač I faza. Izvedeni su i sledeći građevinsko-zanatski: izgradnja šahti na svim rekonstruisanim i izgrađenim vodovodima i kanalizacijama; remontovani su prepumpni agregati, hlrorinatori i prepumpne stanice; izvršen je remont mjernih grupa na C.S. Orja Luka, Žarića jama i Brajovića jama; izvršen je remont hlornih pumpi i ormara na Brajovića jami, Žarića jami, Zagredi i starom pogonu.
 - Oraška jama - izvršena je ugradnja novih napojnih ormara na Žarića jami i Zagredi.

Ukupna ulaganja u 2011. godini iznosila su 99.756,42 €.

- U 2012. godini:
 - U 2012. godini izvršeni su sledeći radovi koji se odnose na: rekonstrukciju ograde oko bistijerne Bešin Uba i drugi radovi; izvedeni su radovi na vodovodu u selu Vučica; izvršene su opravke i održavanje vodovodnog sistema Komani-Bandići-Zagarač; ugradnja hidrofora u naselju Plana; ugradnja pumpe na Brajovića jami radi poboljšanja vodosnabdijevanja naselja Luke; urađen je Glavni projekat za poboljšanje vodosnabdijevanja naselja Komunica III - Novo Selo; izgrađeno je 2 km novih vodovoda i pratećih objekata na vodovodu Mosori

- Donji Rsojevići: izvršena je montaža vodovoda i kanalizacija na novom objektu stadiona Iskre; rekonstruisane su fekalne kanalizacione cijevi u naselju Pažići.

Ukupna ulaganja u 2012. godini iznosila su 113.393,95 €.

- U 2013. godini:
 - U 2013. godini radovi su izvedeni na sledećim objektima: vodovod Mosori - Donji Rsojevići; vodovod za selo Vučica; Glavni projekat prepumpne stanice i vodovoda za naselje Novo Selo - Komunica III; montirane su pumpe na vodovodu Bandići - Komani; izgrađen je vodovod za naselja Polje - Lije; rekonstruisan je dio vodovoda u Ćuriocu; obezbijeđena je voda za Spomen dom u Gornjim Martinićima, realizovan je dio projekta fekalne kanalizacije u pojasu bulevara (kružni tok); izveden je dio radova na vodovodu Oraška jama - Donji Zagarač.

Ukupna ulaganja u 2013. godini iznosila su 271.566,06 €.

- U 2014. godini:
 - Završena je rekonstrukcija CS Oraška jama (zamjena cijevi potisne kolone, izgradnja mjerno - kontrolnih mjesta, itd.), urađena je trafostanica TS 10/04 kV, snage 630kVA, rekonstruisan je cjevovod Oraška jama - Filendar (zamjena postojećeg cjevovoda AC 250 mm sa cjevovodom PEVG DN 350 mm u dužini od 1619 m).
 - Izgrađen je cjevovod Filendar - Bralenovica - Velja Paprat (PEVG DN 250 mm) dužine 2.311,16 m.
 - U sklopu izgradnje vodovoda Oraška jama - Zagarač izradena je prepumpna stanica „Oraška jama“, izgrađen je potisni cjevovod Oraška jama - rezervoar Garač u dužini od 5.278,77 m, rekonstruisan je rezervoar Garač i izgrađen povratni cjevovod rezervoar Garač - Gropa (3.300 m) te priključni cjevovod za OŠ „Blažo Mraković“ i Lazarev Krst (1.100 m).
 - Urađen je projektni zadatak za izradu Glavnog projekta distributivne mreže za Donji Zagarač.
 - Završen je vodovod Mosori - Donji Rsojevići. Ukupna dužina vodovoda iznosi 8.500 m, od čega je 1.800 m povratnog vodovoda. U sklopu ovog projekta izgrađen je rezervoar „Lubovo“ kapaciteta 80 m³. U saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, JP „Vodovod i kanalizacija“ i JP

„Komunalno“ u izvještajnom periodu izvršen je iskop i polaganje cijevi PEVG DN 90 mm i povratnog cjevovoda PEVG DN 63 mm sa fazonskim komadima u dužini od 700 m i izgrađen rezervoar „Lubovo“.

- Završena je I faza vodovoda Gornji Martinići. Izgrađena je kaptažna građevina na izvorištu Koščelovac, montaža rezervoara kapaciteta 10 m³, pristupni put u dužini od 50 m, montaža cjevovoda PEVG DN 63 mm Koščelovac - Spomen dom „Martinićka bitka“ u dužini od 530 m te postavljanje dvije javne česme.
- Rekonstruisan (zamijenjen) postojeći cjevovod AC 60 mm sa cjevovodom PEVG DN 90 mm od mosta u Spužu prema Pričelju.

Ukupna vrijednost uložениh sredstava u 2014. godini iznosi 880.489,35 €.

- Ukupna ulaganja u razvoj hidrotehničke infrastrukture u proteklih pet godina iznose 1.474.807,59 €.

Za oblast hidrotehničke infrastrukture bitno je istaći sledeće:

1. Sve do 08.08.2011. godine funkcionisalo je JKZP koje je obavljalo sve poslove iz oblasti vodosnabdijevanja i svih drugih komunalnih djelatnosti. Donošenjem Odluke o realizaciji projekta „Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, poboljšanje kanalizacione mreže i vodosnabdijevanja u opštini Danilovgrad“ i IPA projekta „Unapređenje upravljanja otpadom“, za čiju realizaciju su obezbijedena u najvećem dijelu državna i međunarodna sredstva, moralo je doći do segmentacije preduzeća na dva subjekta JP „Vodovod i kanalizacija“ i JP „Komunalno“, koji i suštinski postaju pojedinačni nosioci realizacije ovih projekata. To se pokazalo vrlo pozitivno, jer se projekti nalaze u vrlo intezivnim fazama realizacije, čime se stvaraju uslovi za značajno podizanje obima i kvaliteta usluga u ovim oblastima na nivou opštine.

2. Svi definisani programi i projekti u VIP-u za period 2010-2014. godina realizovani su ili se nalaze u odmaklim fazama realizacije. Pored toga lokalna uprava i JP „VIK“ se dodatno angažovalo na pripremama novih projekata vodosnabdijevanja, posebno ruralnog područja opštine.

3. Realizacija dijela projekta koji se finansira iz kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), na osnovu Ugovora o kreditu potpisanog između Države Crne Gore i EBRD, a koji se odnosi na

vodosnabdijevanje je otpočeo u novembru 2013. godine. Vrijednost ugovorenih radova iznosi 910.056,86€.

4. Projekat „Nabavka i ugradnja SCADA sistema“ započeo je u septembru 2014. godine. Finansira se iz sredstava EBRD, a ukupna vrijednost projekta iznosi 438.990,03 €.

3. Ostala komunalna infrastruktura

U oblasti ostale komunalne infrastrukture realizovani su sledeći programi i projekti:

- U 2010. godini:
 - Rekonstrukcija, izgradnja i održavanje javne rasvjete i fontana; nabavka sadnog materijala; nabavka i ugradnja komunalnog mobilijara; rekonstrukcija trotoara; uređenje dijela lijeve obale rijeke Zete; postavljanje vertikalne signalizacije i dr.

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2010. godini iznosi 53.151,81 €.

- U 2011. godini:
 - Rekonstrukcija, izgradnja i održavanje javne rasvjete i fontana; rekonstrukcija trotoara; izrada vertikalne i horizontalne signalizacije; radovi oko uređenja spomenika na Ljutotuku; radovi oko uređenja spomenika u mjestu Podanje; nabavka i ugradnja komunalnog mobilijara i zaštitnih ograda; nabavka sadnog materijala i dr.

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2011. godini iznosi 25.017,14 €.

- U 2012. godini:
 - Rekonstrukcija, izgradnja i održavanje javne rasvjete i fontana; rekonstrukcija objekata Mjesnih zajednica; nabavka sadnog materijala u gradskom reonu; nabavka novogodišnjih ukrasa; uređenje prostora objekata obrazovanja; nabavka i ugradnja komunalnog mobilijara i zaštitne ograde; postavljanje vertikalne i horizontalne signalizacije u gradskom reonu; čišćenje nastalih deponija; uređenje i ozeljenjavanje parkovnih površina i pejzažno uređenje gradskih ulica sadnim materijalom; realizacija projekta hortikulture u zoni rekonstruisanog magistralnog puta; izgradnja rasvjete dijela rekonstruisanog magistralnog puta; završetak sportske dvorane sa streljanom u

okviru Policijske akademije; izgradnja jaslica u vrtiću u Danilovgradu i adaptacija vrtića u Spužu; izgradnja seoskih rasvjeta (Kosovi lug, Zagreda...) i dr.

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2012. godini iznosi 1.569.500,00 €.

- U 2013. godini:

- Rekonstrukcija, izgradnja i održavanje javne rasvjete i fontana; rekonstrukcija objekata Mjesnih zajednica; nabavka sadnog materijala; nabavka novogodišnjih ukrasa; uređenje prostora objekata obrazovanja; nabavka i ugradnja komunalnog mobilijara i zaštitne ograde; postavljanje vertikalne i horizontalne signalizacije u gradskom reonu; čišćenje nastalih deponija; rekonstrukcija Trga 9. decembar; uređenje obale rijeke Zete; održavanje groblja; postavljanje Spomenika učitelju i uređenje platoa; rekonstrukcija i adaptacija škole u Spužu; izgradnja seoskih kapela (Novo Selo, Kosovi lug, Daljam); izgradnja novih klupskih prostorija fudbalskog kluba „Iskra“; izgradnja poligona za male sportove u ul. Novice Škerovića i dr.

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2013. godini iznosi 1.506.636,43 €.

- U 2014. godini:

- Nastavljeno je uređenje desne obale Zete ispod gradskog mosta; rekonstruisan je Trg 9. decembar, što je podrazumijevalo demontažu i zamjenu postojećih mermernih ploča platoa, ugradnju prirodnih kamenih ploča, zamjenu postojećih trotoara i betonskih staza i sanaciju fontane. Vrijednost izvedenih radova iznosi 64.935,07 €;
- Rekonstruisan je Trg Golootočkih žrtava površine 1.800 m², što je podrazumijevalo demontažu postojećih mermernih ploča, ugradnju štokovanog mermera, mermernih ploča i prirodnog kamena, zamjenu postojećeg trotoara, zidanje prirodnim kamenom oko drveća, te adaptaciju fontane u građevinskom i instalacionom dijelu. Vrijednost izvedenih radova iznosi 139.043,52 €;
- Uređeno je dvorište JU Umjetnička kolonija (rekonstrukcija trotoara oko objekta sa ugradnjom prirodnog kamena i sanacija betonskog platoa, postavljanje klupa i izgradnja ograde). Vrijednost izvedenih radova iznosi 20.163,69 €;
- Postavljena je horizontalna i vertikalna saobraćajna signalizacija u gradskom jezgru, shodno planu regulacije saobraćaja.

Izvršeno je obilježavanje uzdužnih, punih i isprekidanih linija, parking mjesta (8240 m), te pješačkih prelaza, zaustavnih linija, ostrva, putokaza i natpisa (1431m), montirano je 287 saobraćajnih znakova.

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2014. iznosi 291.142,28 €.

- *Ukupna ulaganja u ostalu komunalnu infrastrukturu u proteklih pet godina iznosila su 3.445.447,66 €.*

U oblasti ostale komunalne infrastrukture karakteristično je napomenuti sledeće:

- Rekonstrukcija i izgradnja Trga Golootočkih žrtava. Strateškim planom razvoja početak realizacije ovog projekta dinamički je planiran za 2015. godinu kroz privatno - javno partnerstvo. Te aktivnosti su otpočete, ali su usporene zbog potrebe završetka drugih započetih krupnih i izvjesnih infrastrukturnih projekata, kao što je put manastir Ostrog - manastir Ždrebaonik, kanalisanje otpadnih voda, rješavanje pitanja hotela „Zeta“ i sl., što je nametnulo i potrebu dodatnih urbanističkih usaglašavanja.
- Novi momenat je i promjena vlasnika hotela „ Zeta“ koja se desila sredinom 2013. godine, što uliva optimizam da će se ovaj izuzetno krupan problem, koji opterećuje razvoj opštine, definitivno raz riješiti na zadovoljavajući način. S obzirom na izuzetno loše stanje Trga, Skupština Opštine je donijela Odluku o zaduženju kod IRF za rekonstrukciju ovog objekta.
- Rekonstrukcija i adaptacija zgrade Apoteke - Iako je projekat urađen, do realizacije nije došlo zbog sudskog spora koji je još uvijek u toku;
- Izgradnja zapadne tribine gradskog stadiona „Braća Velašević“ - Zbog neuslovnosti i hitnosti za rješavanje klupskih prostorija, izgradnja tribina je odložena za drugu fazu, s tim što je izgradnjom savremenih klupskih prostorija stvoren niz pretpostavki za realizaciju ovog projekta u sledećoj fazi;
- Projekat uređenja obale Zete. Iz objektivnih razloga on je značajno proširen i fazno se realizuje zavisno od visine obezbijeđenih sredstava;
- Za sve ostale objekte koji su planirani u toku je izrada projekata i radi se na stvaranju uslova za realizaciju.

d) Poseban cilj: Zaštita životne sredine

U protekle četiri godine ovoj oblasti je posvećena izuzetno velika pažnja. Poseban impuls svemu tome je podrška koju smo dobili kroz IPA program „Unapređenje upravljanja otpadom u opštini Danilovgrad“, koji je uradio Tim za upravljanje projektima, a koji je podržan od strane Vlade CG, EU i preduzeća kojem je povjerena realizacija. Vrijednost projekta iznosi 1.019.000,00 €. Projekat se nalazi u završnoj fazi realizacije. Značaj projekta je izuzetno veliki, a posebno sa stanovišta tehničko-tehnološkog opremanja i osposobljavanja, podizanja kvaliteta usluga na izuzetno visok nivo, proširivanje djelatnosti preduzeća JP „Komunalno“ i novog zapošljavanja. Pored ovog treba istaći da je zaštiti životne sredine posvećena izuzetno velika pažnja i kroz realizaciju svih posebnih ciljeva definisanih VIP-om, kao i nizom akcija koje je organizovala lokalna uprava na čišćenju nelegalnih deponija zajedno sa subjektima sa ovog područja, civilnim sektorom, nevladinim organizacijama i građanima, što je značajno uticalo na podizanje svijesti građana u ovoj oblasti.

Takođe želimo ukazati i na sve veću povezanost ove oblasti sa realizacijom programa energetske efikasnosti, koji iz dana u dan daje sve veće rezultate. U tom dijelu ističemo već realizovani projekat u Osnovnoj školi „Njegoš“ u Spužu, te već izvjestan program koji realizuje JU Centar za kulturu.

U oblast zaštite životne sredine realizovani su sledeći programi:

- U 2011. godini:

- Čišćenje korita rijeke Zete
- Čišćenje nelegalnih deponija

U 2011. godini uloženo 10.500,00 €.

- U 2012. godini:

- Čišćenje nelegalnih deponija
- Čišćenje korita rijeke Zete
- Nabavka šest komunalnih vozila
- Nabavljeni kontejneri za sakupljanje selektivnog komunalnog otpada (14 kontejnera zapremine 5 m³)
- Kontejneri za selektivni otpad (104 kontejnera 1,1 m³)
- Nabavljene ulične kante za selektivne otpatke (104 kante zapremine 90 l)

Ukupna ulaganja u 2012. godini iznose 842.749,07 €.

- U 2013. godini:

- Sagrađeno reciklažno dvorište i rekonstruisana Upravna zgrada JP „Komunalno“ Danilovgrad
- Nabavljena oprema za reciklažno dvorište
- Nabavljen traktor sa priključcima

Ukupna ulaganja u 2013. godini iznosila su 275.710,00 €.

- U 2014. godini:
 - U okviru IPA projekta „Unapređenje upravljanja otpadom u opštini Danilovgrad“ završeno je reciklažno dvorište površine 184,90 m² (objekat) sa uređenjem okolnog terena (asfaltiranje dvorišta, postavljanje ograde) kao i rekonstruisan objekat upravne zgrade JP „Komunalno“ Danilovgrad u ul. Trg 9. decembar, ukupne bruto površine 214,61 m² spratnosti P+1. Kroz ovaj projekat dodatno je nabavljena mašina za obilježavanje asfalta. U izvještajnom periodu izvršena je investicija u vrijednosti od oko 250.000,00 €

Ukupna ulaganja u 2014. godini iznose 250.000,00 €.

- *Ukupna ulaganja u prioritetni cilj zaštite životne sredine u proteklom periodu iznosila su 1.378.959,07 €.*

d) Posebni cilj: Zaštita imovine i građana

Tokom proteklog perioda izdešavalo se više karakterističnih prirodnih nepogoda (poplave, suše, snjegovi i zemljotres), te nepogode usled požara, čiji su uzroci različiti, saobraćajni udesi i druge nepredvidive pojave. U svim situacijama Služba zaštite je pravovremeno i efikasno djelovala. Zato je istu trebalo kadrovski i materijalno permanentno osposobljavati. Nivo osposobljenosti je optimalan, a adekvatan posebno za preventivnu zaštitu.

Tokom protekle četiri godine za ove namjene uložena su sledeća sredstva:

- U 2010. godini izvršena je adaptacija garaža, nabavljena je oprema (kompjuteri, štampači i ostala oprema) i izvršena adaptacija poslovnog prostora. Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2010. godini 5.814,95 €
- U 2011. godini izvršeno je nabavka razne opreme u vrijednosti 4.281,73 €
- U 2012. godini takođe su izvršena ulaganja u opremu u iznosu 2.728,94 €

- U 2013. godini izvršena su ulaganja u nabavku kancelarijskog namještaja u vrijednosti od 295,13 €
- U 2014. godini izvršena su ulaganja u ukupnoj vrijednosti od 25.000,00 €.
- *Ukupna ulaganja u proteklom periodu u oblasti zaštite imovine i građana iznose 31.962,25 €.*

e) Posebni cilj: Unapređenje kvaliteta usluga na seoskom području

Saglasno Zakonu o teritorijalnom uređenju Crne Gore opština ima 91 naselje. Karakter i struktura naselja je veoma specifična i heterogena. Urbana naselja (Danilovgrad i Spuž) obuhvataju prostor oko 1000 ha na kojem živi oko 7000 stanovnika. Ostala naselja su razbacana po čitavoj teritoriji opštine i sa različitim nivom urbane uređenosti. U periodu između dva posljednja popisa (2003-2011) demografska kretanja su bila vrlo specifična. Karakterističan je ukupan porast stanovništva za 12 % i to pretežno putem doseljavanja. Uz to su specifične unutrašnje migracije koje karakteriše koncentracija življenja i bavljenja biznisom na prostoru od 200 mnv, koji zahvata prostor od 140,5 km² na kojem je skoncentrisano 80 % stanovništva, dok u brdsko - planinskom području živi oko 20 % stanovništva. To je vrlo nepovoljno sa stanovišta korišćenja raspoloživih prirodnih resursa, koji se nalaze na brdsko-planinskom području, a istovremeno nameće dodatne zahtjeve u dijelu prostorno-urbanističkog uređenja prostora na kojem je skoncentrisan najveći broj stanovnika i privrednih subjekata, a naročito u zonama pored magistralnog, regionalnog i lokalnih puteva, kao i željezničke pruge.

Zbog svega toga prilikom izrade i donošenja prostornih i razvojnih planova ovome se morala posvetiti posebna pažnja. Zato se i unapređenje kvaliteta usluga na seoskom području moralo definisati kao poseban cilj.

Iz tog razloga se ostvarivanju ovog posebnog cilja moralo prići integralno kroz ostvarivanje svih ostalih prethodno saopštenih posebnih ciljeva, što se iz dodatnih pregleda jasno može uočiti i zaključiti.

No to je neminovno zahtjevalo i dodatne mjere i ulaganja koja se odnose na poljoprivredu:

- U 2010. godini:
 - Premije u ratarstvu

- Premije u stočarskoj proizvodnji
- Dodjela solarnih sistema stočarima na katunima

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2010. godini 105.869,42 €

- U 2011. godini:
 - Premije u ratarstvu
 - Premije u stočarskoj proizvodnji
 - Isplaćeni MIDAS grantovi (50 %)

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2011. godini 192.043,21 €

- U 2012. godini:
 - Premije u ratarstvu
 - Premije u stočarskoj proizvodnji
 - Isplaćeni MIDAS grantovi (50 %)

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2012. godini 263.589,91 €

- U 2013. godini:
 - Premije u ratarstvu
 - Dodjela solarnih sistema stočarima na katunima
 - Isplaćeni MIDAS grantovi (50 %)
 - Ukupna vrijednost potpisanih MIDAS ugovora

Ukupna vrijednost realizovanih programa u 2013. godini 880.647,55€

- U 2014. godini:
 - U toku je realizacija IPA projekta „Revitalizacija Sinjajevine“, koji zajednički realizuju opštine Mojkovac, Danilovgrad, Kolašin, Zabljak i Šavnik. Projekat podrazumijeva izradu tehničke dokumentacije za rekonstrukciju 50 km putne mreže kroz Sinjajevinu, organizaciju sajмова poljoprivrednih proizvoda, mapiranje biciklističkih i planinarskih staza, turističku promociju i valorizaciju prirodnih ljepota. Kroz projekat je održan i sajam poljoprivrednih proizvoda na Sinjajevini, gdje je svoje proizvode izložilo preko 50 proizvođača;
 - Postavljen kamen temeljac i počela izgradnja objekta „ Kuća meda" u mjestu Grbe. Projekat izgradnje kuće meda vrijedan je 497.000,00 €. Lokaciju površine 1.162 m² besplatno je dodijelila Opština Danilovgrad, a sam objekat je površine 625 m²;
 - Potpisano je 25 Ugovora iz IV poziva programa MIDAS u ukupnoj vrijednosti 784.650,24 € od čega je iznos potencijalne grant podrške 394.824,83 €;

Ukupna ulaganja u 2014. godini iznose 1.331.650,24 €

- *Ukupna ulaganja u prioritetni cilj unapređenja ruralnog područja iznose 2.773.800,33 €*

f) Realizovani programi i projekti mimo VIP-om utvrđenih posebnih ciljeva

Razlozi za odstupanja u realizaciji VIP-a su:

- Višegodišnji investicioni plan za period 2010-2014. godine je donešen 2010. godine, a zasnovan je na tada važećim planskim dokumentima („Razvojne šanse“) i rezultatima ostvarenim u prethodnom periodu (2005-2009. godine).

- Nakon toga uslijedilo je donošenje novih planskih dokumenata na lokalnom i državnom nivou:

- Lokalna strategija održivog razvoja opštine usvojena 2011. godine, koja akcenat stavlja na održive projekte sa stanovišta zaštite životne sredine i stvaranje uslova za privlačenje domaćih i stranih investitora za ulaganja u ekonomski razvoj; Akcioni plan za njeno ostvarivanje donešen 2012. godine.

- Strateški plan razvoja opštine za period 2012-2018. godine donešen 2012. godine sa konkretnim akcionim planom, korigovao je dinamiku realizacije pojedinih programa, a posebno uvažavajući posledice nastupajuće ekonomske krize, koja se nije drastično odrazila na razvoj opštine.

- Regionalna Strategija razvoja Crne Gore za period 2010-2014. godine, takođe je donijeta nakon 2010. godine, nametnula je realizaciju pojedinih državnih projekata koji su morali uticati na ukupna investiciona ulaganja u Opštini u ovom periodu (rekonstrukcija i elektrifikacija pruge, Centar za azilante, Dom za izbjeglice, ulaganja u Vojni centar i Policijsku akademiju i dr.)

- Za razvoj opštine od posebnog značaja su i druge oblasti (obrazovanje, zdravstvo, civilni sektor i dr.).

Sve su to razlozi zbog kojih se moralo ući u dublju analizu za ostvarivanje investicionih ulaganja na području opštine u proteklom periodu, a time obezbijedila i potpunija i pouzdanija osnova za planiranje u narednom periodu.

Pregled realizovanih projekata:

1. Željeznička infrastruktura

U okviru posebnog cilja „Saobraćajna infrastruktura“ u prethodnom dijelu obrađena je samo putna infrastruktura, a ovdje se radi o realizaciji projekta „Rekonstrukcija i elektrifikacija Željezničke pruge Podgorica - Danilovgrad - Nikšić“. S obzirom da se radi o velikom državnom projektu isti nije mogao biti uključen u naš VIP. Međutim, aktivnosti lokalne uprave na ovom projektu, zajedno sa državnim organima i menadžmentom AD „Željeznička infrastruktura“ su bile izuzetno velike. Ukupna vrijednost projekta je preko 70.000.000,00 €. Na području opštine Danilovgrad realizovano je sledeće:

- Rekonstruisano je i elektrificirano 40 km pruge,
- Rekonstruisane su Željezničke stanice u Spužu, Danilovgradu i Ostrogu,
- Regulisano je 14 putnih prelaza sa pratećom infrastrukturom, a 7 je privremeno razriješeno, s tim što je sa menadžmentom preduzeća dogovoreno da se moraju uraditi trajna rješenja koja obezbjeđuju potpunu sigurnost građana.

Pregled ulaganja po godinama

- U 2010. godini:
 - Investiciona ulaganja, kroz završne radove treće etape gradnje, remonta i elektrifikacije pruge Nk-Pg
 - Tekući radovi održavanja na uređenju pružnog pojasa i mjerenju parametara geometrije kolosjeka i skretnica

Ukupna vrijednost u 2010 godini 2.850.743,00 €

- U 2011. godini:
 - Radovi na sanaciji 4 tunela (br. 7, 8, 9 i 11) na pruzi Nk - Pg
 - Radovi na ugradnji gumenih panela na putnim prelazima Dabovići, Šobajići, Slap, Burum, Šunjine
 - Izrada projektne dokumentacije za sanaciju klizišta Bare Šumanovića
 - Tekući radovi održavanja

Ukupna vrijednost u 2011. godini 2.209.794,00 €

- U 2012. godini:
 - Osavremenjavanje željezničkog saobraćaja kroz unapređenje njegove efikasnosti i bezbjednosti, kao i uređenja željezničke infrastrukture saglasno monitoringu za 2012. godinu

Ukupna vrijednost u 2012. godini 8.925.843,70 €

- U 2013. godini:
 - Ugovoreni radovi sanacije klizišta Bare Šumanovića
 - Tekući radovi održavanja pružnog pojasa, mjerenje geometrije kolosjeka i skretnica

Ukupna vrijednost u 2013. godini iznose 1.706.509,00 €

- *Sveukupna ulaganja u Željezničku infrastrukturu na području opštine Danilovgrad iznosila su 15.692.889,75 €*
Kompletna realizacija ovog projekta podrazumijeva i završetak pružnih prelaza u dva nivoa na lokalitetima Spuž, Ždrebaonik, Pažići, što je usaglašeno sa investitorom AD „Željeznička infrastruktura Crne Gore“ koja priprema odgovarajuću projektnu dokumentaciju.

2. Elektrodistributivna infrastruktura

Zbog zastarjelosti i nedovoljnosti ovih kapaciteta da prate potrebu i dinamiku razvoja Opštine, lokalna uprava je bila prinuđena da se vrlo aktivno uključi u razrješavanje postojećih problema i realizaciju novih programa, kako bi se obezbijedila sigurnost i povećao kvalitet zadovoljenja potreba građana, privrednih i ostalih društvenih subjekata na području opštine.

Razlog više za uključivanje lokalne uprave je i u činjenici da postoji nedovoljnost organizacionog rješenja subjekta koji se bavi ovim pitanjima na području opštine, a koje se sastoji od radne jedinice koja funkcioniše u sastavu Elektrodistribucije Podgorica.

Zahvaljujući intezivnom angažovanju lokalne uprave i usaglašenim godišnjim programima EP CG, koja se neposredno uključila u razrješavanje ovih problema u periodu 2010 - 2014. godina realizovani su sledeći programi i projekti koji se odnose na izgradnju novih, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih trafostanica, visokonaponske i niskonaponske mreže i njihovo održavanje. Zbog specifičnosti i obimnosti analitičkog materijala, koji je sadržan u godišnjim izvještajima, koje je Skupština redovno usvajala, opredijelili smo se da rezultate u ovoj oblasti izrazimo u finansijskim pokazateljima i to kako slijedi:

- U 2010. godini realizovan je program ukupne vrijednosti 469.016,57 €

- U 2011. godini realizovan je program ukupne vrijednosti 431.146,00 €
- U 2012. godini realizovan je program ukupne vrijednosti 604.544,69 €
- U 2013. godini realizovan je program ukupne vrijednosti 2.341.986,00 €
- U 2014. godini realizovan je program ukupne vrijednosti 417.145,00 €.
- *Sveukupna ulaganja u elektrodistributivnu infrastrukturu u proteklih pet godina iznosila su **4.263.848,26 €**.*

3. Državne investicije u periodu 2010 – 2014. godina

Nakon sticanja nezavisnosti 21. maja 2006. godine Država Crna Gora se opredijelila da na području opštine Danilovgrad locira jedan broj državnih institucija koje su od vitalnog značaja za državu i region.

U tu svrhu Opština je Prostornim planom do 2020. godine i GUP-om Danilovgrada definisala prostore za te namjene. Istovremeno opredijelila je i dio raspoloživih objekata i aktivno učestvovala u razrješavanju infrastrukturnih sadržaja koji su neophodni sa funkcionisanje ovih institucija. Istovremeno Opština je stvorila uslove za maksimalno uključivanje ovih institucija u ukupni razvoj opštine, radi maksimalne valorizacije prostora, kako za državne tako i za potrebe jedinice lokalne samouprave.

To se odnosi na:

- Regionalnu školu za državnu upravu (ReSPA) koja je locirana na Bralenovici, koja ima regionalni značaj i zvanično je puštena u rad krajem 2010. godine
- Forenzički centar lociran na Božovoj Glavici, takođe regionalnog karaktera, a u funkciji je od 2009. godine
- Vojni Centar u kasarni „Milovan Šaranović“ sa vojnim skladištem na Tarašu, koji je lociran na prostoru od 1.100.000 m² sa izgrađenim sadržajima koji su pod propisanim uslovima dostupni i građanima opštine
- Zavod za izvršavanje krivičnih sankcija lociran u Spužu
- Policijska akademija locirana na Božovoj Glavici, koja obrazuje kadrove za potrebe Crne Gore, sa sportskom dvoranom i streljanom sa visokim stepenom integrisanosti u obrazovni, kulturni i javni život u opštini
- Centar za azilante lociran u Grbama

- Prihvatište za izbjeglice u Grbama

Sve ove institucije formirane su u skladu sa propisima države, a građene po specifičnim programima i projektima uz punu saradnju sa lokalnom upravom. Formiranje ovih institucija nije moglo ostati bez uticaja na projektovanje i ostvarivanje ukupnog razvoja opštine, posebno u dijelu zapošljavanja, poboljšavanja uslova življenja, te usmjeravanja planiranja i izgradnje komunalne infrastrukture na opredijeljenim lokalitetima.

U ovom periodu investirano je u sledeće objekte:

- Regionalna škola sa državnu upravu, ukupno investirano 4,9 miliona €, a investicija okončana i stavljena u funkciju krajem 2010. godine
 - U objekat Kasarne „Milovan Šaranović“ u ovom periodu dodatno je investirano 1.300.000,00 €
 - U objekat Centar za azilante uloženo je 2.000.000,00 €
 - U prihvatilište za izbjeglice uloženo je 1.000.000,00 €
 - U objekte ZIKS-a investirano je oko 900.000,00 €
- *Sveukupne investicije u državne objekte u ovom periodu kreću se oko 8.000.000,00 €*

4. Ulaganje u društvene djelatnosti i civilni sektor

Društvene djelatnosti predstavljaju izuzetno značajan segment ukupne društvene infrastrukture. Zbog toga, iako u Višegodišnjem investicionom planu nijesu precizno planirani programi za protekle četiri godine, ipak se mora naznačiti da je u ovom periodu i ovoj oblasti posvećena izuzetno velika pažnja i to u svim segmentima koje saopštavamo u sažetim informacijama.

Obrazovanje

U ovoj oblasti urađeno je sledeće:

- Adaptirana i rekonstruisana Osnovna škola „Njegoš“ u Spužu u šta je uloženo 735.000,00 €;

- U okviru vrtića „ Irena Radović" izgrađen je objekat jaslica i rekonstruisan objekat vrtića u Spuzju;
- Redovno je vršeno investiciono održavanje postojećih objekata obrazovanja;
- Svake godine stipendirani su studenti iz naše opštine sa prosjekom iznad 9, a broj stipendista se kretao od 6 u 2010. godini do 33 u 2013. godini i redovno nagrađivani odlični učenici završnih razreda Osnovnih škola i Gimnazije „Petar I Petrović Njegoš".

Zdravstvo

Dom zdravlja „Dimitrije Dika Marenić" je institucija visokog ranga i renomea, prepoznata po realizaciji programa preventivnog ili ranog otkrivanja malignih oboljenja. U ovoj instituciji već se realizuju četiri programa ove vrste. Isto tako, veoma je dobro organizovana preventivna zaštita stanovništva, a posebno djece i starijih osoba, kao i služba hitne pomoći.

Kultura i sport

Pored već kazanog o ulaganjima u objekte u ovoj oblasti (Sportska dvorana Policijske akademije, Klupske prostorije FK „Iskra“ i dr.) značajno je istaći da je u ovoj oblasti ulagano:

- U adaptaciju i održavanje objekata Doma kulture, Muzeja, Umjetničke kolonije i Galerije na Rsojevici;
- Posebna pažnja posvećena je ulaganjima u kulturno - sportske programe i sportske klubove.

Godišnja ulaganja u ove oblasti kreću se oko 100.000,00 €. Posebno ističemo najnovije spomen obilježje „Spomenik učitelju" kao i održavanje ostalih spomen obilježja na području opštine.

Socijalna i dječja zaštita

U ovoj oblasti posebna pažnja posvećuje se licima u stanju socijalne pomoći, djeci sa posebnim potrebama, učenicima koji potiču iz siromašnih porodica, kao i novorođenčadima. Takođe treba istaći da na ovom području funkcionišu dva doma za stare kojima se takođe posvećuje odgovarajuća pažnja.

Civilni sektor

U ovom dijelu posebno ističemo podršku NVO sektoru kroz finansiranje programa u iznosi od 40.000,00 €, te podršku

penzionerima, borcima i antifašistima, rodnoj ravnopravnosti, strukovnim udruženjima, omladini i sl.

3.4 Analiza ostvarenih investicija

Pregled ostvarenih investicija po namjerama

R/B	Namjena	Ukupno planirano	Ukupno ostvareno	%	Ostvareno po godinama				
					2010	2011	2012	2013	2014
1.	Urbanističko planiranje i dokumentacija	775.500	391.225	50%	7.000	13.000	225.225	56.000	90.000
2.	Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture	31.191.500	12.180.837,95	39%	1.284.336,32	2.914.773,56	3.017.893,90	2.552.202,49	2.411.631,63
2.1	Saobraćajna (putna infrastruktura)	15.690.000	7.260.582,70	46%	1.121.582,70	2.790.000	1.335.000	774.000	1.240.000
2.2	Hidrotehnička infrastruktura	7.686.500	1.474.807,59	19%	109.601,81	99.756,42	113.393,95	271.566,06	880.489,35
2.3	Ostala komunalna infrastruktura	7.815.000	3.445.447,66	44%	53.151,81	25.017,14	1.569.500	1.506.636,43	291.142,28
3.	Zaštita životne sredine	1.395.000	1.378.959,70	98%	-	10.500	842.749,07	275.710	250.000
4.	Zaštita imovine i građana	100.000	38.120,75	38%	5.814,95	4.281,73	2.728,94	295,13	25.000

5.	Unapređenje kvaliteta usluga na seoskom području	950.000	2.773.800,33	291%	105.869,42	192.043,21	263.589,91	880.647,55	1.331 650,24
	Ukupno po VIP	34.412.000	16.762.943,70	49%	1.403.020,69	3.134.598,50	4.352.186,87	3.764.855,17	4.108.281,87
6.	Realizovani projekti mimo VIP-a u skladu sa SPR		27.956.738,01						
6.1-	Željeznička infrastruktura		15.692.889,75		2.850.743	2.209.794	8.925.843,70	1.706.509	
6.2.	Elektrodistributivna infrastruktura	-	4.263.848, 26	-	469.016,57	431.146	604.544,69	2.341.986	417.145
	SVEUKUPNO REALIZOVANO:		44.719.681,71	1,3%					

- NAPOMENA: U ukupan iznos realizovanih projekata mimo VIP-a pored Željeznice i Elektrodistribucije uključena su i ulaganja u državne institucije, društvene djelatnosti i civilni sektor, što daje sasvim drugu sliku o ostvarenim investicijama u proteklom periodu.

4. OSTVARENI JAVNI PRIHODI, RASHODI, INVESTICIJE I ZADUŽENOST OPŠTINE

a) Ostvareni javni prihodi u periodu 2010-2014. godina

R/B	OPIS	2010	2011	2012	2013	2014
1	Budžet opštine	3.048.344,15	2.997.193,97	3.843.842,17	3.004.977,84	3.365058,45
1.1	Lokalni prihodi	1.237.590,99	1.068.833,74	1.074.446,81	1.006.121,19	966.296,33
1.2	Ustupljeni prihodi	496.796,23	736.356,73	751.871,17	827.127,38	873.228,68
1.3	Egalizacioni fond	526.102,00	596.449,00	1.258.828,61	1.005.682,47	980.429,53
1.4	Transferi	90.000,00	147.613,34	56.255,71	0,00	0,00
1.5	Donacije	0,00	281.861,63	209.112,62	0,00	214533,04
1.6	Pozajmice i krediti	0,00	0,00	0,00	0,00	210.000,00
1.7	Sredstva prenešena iz prethodne godine	697.854,93	166.079,53	493.327,25	166.046,80	120.570,87
2	Direkcija za saobraćaj i puteve	281.590,56	266.676,00	342.220,07	320.246,68	381.068,72
	UKUPNO	3.329.934,71	3.263.869,97	4.186.062,24	3.325.224,52	3.746.127,17

Napomena: Podaci uzeti iz Završnih računa Budžeta Opštine i Direkcije za saobraćaj, izgradnju i održavanje puteva na području opštine Danilovgrad za 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014. godinu.

b) Ostvareni javni rashodi u periodu 2010-2014. godina

R/B	OPIS	2010	2011	2012	2013	2014
1	Budžet opštine	2.882.264,62	2.503.866,72	3.677.795,37	2.884.406,97	3.249.956,36
1.1	Izdaci za rad organa uprave	1.492.217,35	1.492.033,29	1.730.367,14	1.524.379,58	1.474.789,08
1.2	Subvencije u poljoprivredi	71.271,00	73.545,00	80.736,93	77.932,76	88.422,97
1.3	Transferi za socijalnu zaštitu	4.440,00	4.440,00	4.440,00	4.440,00	4.440,00
1.4	Transferi institucijama, pojedincima nevladinom i javnom sektoru	730.551,52	575.489,86	791.316,74	526.766,10	538.789,73
1.5	Kapitalni izdaci	321.199,87	259.543,29	905.572,25	460.644,11	821.705,33
1.6	Izdaci za obaveze po kreditima i obaveze iz prethodnog perioda	211.857,25	94.737,71	162.349,16	285.823,17	260.979,49
1.7	Ostali izdaci	50.727,63	4.077,57	3.013,15	4.421,25	60.829,76
2	Direkcija za saobraćaj i puteve	275.785,49	252.721,69	333.016,66	307.015,29	376.885,68
	UKUPNO	3.158.050,11	2.756.588,41	4.010.812,03	3.191.422,26	3.626.842,04

c) Investicije – ostvaren kapitalni budžet

R/B	Opis	2010	2011	2012	2013	2014	Ukupno
1	Opština Danilovgrad	321.199,87	259.543,29	905.572,25	460.644,11	821.705,33	2.768.664,85
2	Direkcija zasaobraćaj i puteve	1.121.582,70	2.790.000,00	1.335.000,00	774.000,00	1.240.000,00	7.280.582,70
	UKUPNO	1.442.782,59	3.049.543,29	2.240.572,25	1.234.644,11	945.705,33	10.049.247,55

Napomena: Ovom iznosu treba dodati investicije iz drugih izvora: investicije u željeznicu (15.692.889,75); investicije u elektro-distributivnu infrastrukturu (4.263.848,26); investicije u državne institucije sa Policijskom akademijom (9.500.000,00); investicije u vodovod iz međunarodnog kredita (910.056,74); Projekat „Unapređenje upravljanja otpadom“ (1.019.000,00); Projekat izrade PUP-a (240.000,00); MIDAS projekat (oko 2.000.000,00); ulaganja u društvene djelatnosti (oko 850.000,00); tako da ukupno ostvarena kapitalna ulaganja odgovaraju cifri ukupnih investicija od preko 44 miliona eura.

d) **Kreditna zaduženja Opštine tokom perioda:**

1. Kredit za nabavku vatrogasnog vozila

Na osnovu Odluke o zaduženju br: 01-771 od 20. septembra 2004. godine („Sl. list RCG -opštinski propisi“, br. 30/04) Opština Danilovgrad se zadužuje na iznos od 132.801,39 eura za nabavku Vatrogasnog vozila. Ugovor o keditu između Crnogorske Komercijalne Banke A.D. Podgorica i Opštine Danilovgrad broj 01-1033/1 zaključen je dana 10.12.2004. godine na iznos od 113.323,89 eura. Ugovor o nabavci auta zaključen je između "Urbing" d.o.o. Podgorica i Skupštine opštine Danilovgrad dana 10.12.2004. godine.

Ukupno zaduženje Opštine po ovom osnovu iznosilo je 136.696,52 eura. Zaključno sa 31.12.2009. godine otplaćen je ukupan iznos kredita.

3. Kredit za rekonstrukciju lokalnih puteva

Opština Danilovgrad se na osnovu Odluke br. 01-1248 od 15.08.2006. godine zadužuje dugoročnim kreditom kod A.D. Crnogorske Komercijalne Banke na iznos od 150.000,00 eura. Ugovor o kreditu između Crnogorske Komercijalne Banke A.D. Podgorica i Opštine Danilovgrad broj 01-1847/1 zaključen je dana 19.12.2006. godine na iznos od 150.000,00 eura. Ukupno zaduženje Opštine po ovom osnovu iznosi 180.952,82 eura. Sve obaveze po osnovu ovog kredita izmirene su do 31.12.2011. godine.

3. Zaduzenje Opštine putem emitovanja obveznica

Na osnovu Odluke o zaduženju br. 01-1901 od 28.12.2006. godine Opština Danilovgrad se zadužuje kod Fonda za razvoj Republike Crne Gore u iznosu od 652.604,00 eura, prodajom 812.00 obveznica za svrhu finansiranja infrastrukturnih projekata utvrđenih Višegodišnjim investicionim planom za period 2005-2009. godine. Rekonstrukcija lokalnog puta Danilovgrad -Spuž (Stari put). Obveznice su emitovane u jednakim količinama sa različitim rokom dospjeća, počev od 28.12.2009. godine, zaključno sa 25.12.2015. godine. Nominalna vrijednost jedne obveznice je 1,00 euro.

Opština Danilovgrad je 24.01.2012. godine potpisala Ugovor o odobravanju sredstava za refinansiranje obaveza po osnovu emitovanih obveznica sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore broj 03-031-482/1 (na iznos od 670.000,00 eura, rokom otplate 8 (osam) godina, grace-periodom od 1 godine i kamatnom stopom od 4 % na godišnjem nivou) i Sporazum o poravnanju broj 03-031-513/1 po kojem su potpisnici saglasni da se dio od 663.358,92 eura iskoristi za namirenje obaveza Opštine prema Fondu, dio od 1.675,00 eura iskoristi za namirenje potraživanja Fonda za naknadu i da se ostatak sredstava u iznosu od 4.966,08 eura transferiše Opštini. Između Opštine Danilovgrad Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore i Ministarstva finansija Crne Gore potpisan je Ugovor o cesiji po kojem se Ministarstvo finansija obavezuje da iz sredstava egalizacionog fonda koja pripadaju Opštini Danilovgrad vrši plaćanje rate Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu od 8.145,83 eura.

Ukupno zaduženje Opštine po ovom osnovu iznosi 804.706,66 eura (670.000, 00 eura na ime glavnice + 134.706,66 eura na ime kamate).

Otplaćeni iznos kredita na dan 31.12.2014. godine iznosi 201.937,26 eura. Stanje duga na dan 31.12.2014. godine iznosi 602.769,40 eura (534.577,95 eura na ime glavnice + 68.191,45 eura na ime kamate).

4.Zaduženje Opštine za realizaciju projekta „Revitalizacija užeg gradskog jezgra“

Na osnovu Odluke o kreditnom zaduženju broj 03-030-402/1 od 07.11.2013. godine, Opština Danilovgrad zaključila je Ugovor o kreditu sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore A.D dana 10.04.2014. godine, na iznos od 210.000,00 eura, za svrhu realizacije projekta „Revitalizacija užeg gradskog jezgra“.

Ugovoreni uslovi: rok otplate kredita je 96 mjeseci (ne uključujući grace period), grace period 24 mjeseca, redovna kamatna stopa je fiksna i iznosi 5,50% na godišnjem nivou, a obračunava se proporcionalnom metodom, naknada za odobravanje kredita od 1 % jednokratno u iznosu od 2.100,00 eura.

Način i rok otplate: krajnji rok otplate kredita je 30.04.2024. godine, u toku grace perioda plaća se kamata počev od 17.04.2014. godine do 30.04.2016. godine, nakon isteka grace perioda, od 31.05.2016. godine kredit će se vraćati u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu od 2.708,98 eura i Ministarstvo finansija će iz sredstava egalizacionog fonda koja pripadaju Opštini Danilovgrad vršiti mjesečno plaćanje rate Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore.

Ukupno zaduženje Opštine po ovom osnovu iznosi 283.329,38 eura (210.000,00 eura na ime glavnice + 73.329,38 eura na ime kamate).

Otplaćeni iznos kredita na dan 31.12.2014. godine iznosi 7.898,92 eura. Stanje duga na dan 31.12.2014. godine iznosi 275.430,46 eura (210.000,00 eura na ime glavnice + 65.430,46 eura na ime kamate).

Ukupno zaduženje Opštine Danilovgrad na dan 31.12.2014. godine iznosi 878.199,86 eura (744.577,95 eura na ime glavnice + 133.621,91 eura na ime kamate).

5. UTICAJ OSTVARIVANJA VIP-A NA UKUPAN RAZVOJ OPŠTINE

Zahvaljujući visokim investicionim ulaganjima u ovom periodu opština Danilovgrad dostigla je **stepen razvijenosti od 100,64 % bruto društvenog proizvoda po stanovniku**, što je veće za oko 11 % u odnosu na 2010. godinu kada je iznosio 89,5 %. Isto tako značajno je povećana konkurentnost opštine, pa se prema preliminarnim podacima opština nalazi među prvih šest opština u Crnoj Gori.

Stepen razvijenosti jedinica lokalne samouprave Crne Gore prosjeak za period 2010-2012. godina

Jedinica lokalne samouprave	Indeks razvijenosti (Crna Gora=100)	Stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave	Grupe (prema % odstupanja od prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori)	
Budva	331,73	1.	Iznad 125%	Šesta grupa
Tivat	173,09	2.		
Herceg-Novi	160,17	3.		
Kotor	143,21	4.		
Podgorica	141,13	5.		
Bar	133,86	6.		
Plužine	131,30	7.		
Danilovgrad	100,64	8.	Od 100% do 125%	Peta grupa
Nikšić	95,03	9.	Od 75% do 100%	Četvrta grupa
Žabljak	77,51	10.		
Ulcinj	75,44	11.		

Cetinje	74,95	12.	Od 50% do 75%	Treća grupa
Pljevlja	70,74	13.		
Kolašin	64,41	14.		
Mojkovac	63,38	15.		
Berane	60,08	16.	Od 30% do 50%	Druga grupa
Šavnik	49,40	17.		
Rožaje	39,64	18.		
Bijelo Polje	38,06	19.		
Plav	38,00	20.		
Andrijevica	37,92	21.		

Pravilnik o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave ("Sl. list CG", br. 20/11 – Ministarstvo ekonomije).

U prethodnom periodu bili smo u četvrtoj grupi 75-100 (89,91).

Stepen konkurentnosti, računat po međunarodnoj metodologiji, Danilovgrad svrstava među šest najkonkurentnijih opština u Crnoj Gori.

**Stepen konkurentnosti jedinica lokalne samouprave
Crne Gore**

Jedinica lokalne samouprave (JLS)	Odstupanje od prosjeka konkurentnosti svih jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori	Indeks konkurentnosti	
		Prosječna konkurentnost svih JLS u Crnoj Gori=100	Rang/stepen
Budva	0,61	161	1.
Tivat	0,56	156	2.
Podgorica	0,42	142	3.
Kotor	0,35	135	4.
Žabljak	0,29	129	5.
Danilovgrad	0,22	122	6.
Herceg Novi	0,21	121	7.
Bar	0,16	116	8.
Ulcinj	0,04	104	9.
Nikšić	-0,01	99	10.
Cetinje	-0,11	89	11.
Pljevlja	-0,14	86	12.
Rožaje	-0,17	83	13.
Mojkovac	-0,23	77	14.
Andrijevica	-0,29	71	15.
Kolašin	-0,31	69	16.
Plužine	-0,31	69	17.
Berane	-0,33	67	18.
Šavnik	-0,34	66	19.
Plav	-0,35	65	20.
Bijelo Polje	-0,36	64	21.

Stepen konkurentnosti je za 22 % veći od prosjeka konkurentnosti svih jedinica lokalne samouprave.

Na osnovu svega što je prezentirano može se zaključiti da su u proteklih pet godina na koje se odnosio ovaj plan, ostvareni krupni rezultati u razvoju ove opštine i stvorene bitne pretpostavke za dalji razvoj i planiranje za narednih pet godina, što je ujedno i sadržaj ovog dokumenta. Istovremeno ovim se potvrđuje usaglašenost i kvalitet usvojenih razvojnih i prostornih planskih dokumenata.

6. SWOT analiza

		SNAGE	SLABOSTI	ŠANSE	PRIJETNJE
Inkluzivan rast	Ljudski resursi	- Pozitivna demografska kretanja - Obrazovna struktura stanovništva i povoljna mogućnost zaposlenja - Blizina obrazovnih centara (Podgorica, Nikšić, Cetinje)	- Rast nezaposlenosti usljed neadekvatne upisne politike i stalnog migracionog kretanja u opštine središnjeg regiona - Nedovoljna socijalna inkluzija	- Obrazovanje osoba sa posebnim potrebama - Angažovanje kreativnih i stručnih kadrova - Obuke EU programa	- Neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama privrede - Povećanje nezaposlenosti
Pametan rast	Ekonomске aktivnosti i kultura	- Razvijeno preduzetništvo i povoljniji uslovi za razvoj MSP - Postoje kapaciteti za proizvodnju tradicionalnih i prepoznatljivih poljoprivrednih proizvoda - Razvijena poslovna infrastruktura - Bogato kulturno-istorijsko nasljeđe - Razvijena institucionalna infrastruktura u kulturi	- Problemi u poslovanju bivših preduzeća - Mali broj zanatskih radnji - Nizak nivo povezanosti nauke sa privredom - Nedovoljna orijentisanost ka inostranim tržištima	- Primjena novih znanja i tehnologija i razvoj E-trgovine - Adekvatna valorizacija prirodnih resursa i turističkih destinacija - Razvoj novih trendova u turizmu - Adekvatna valorizacija postojeće kulturno-istorijske baštine - Doprinos promociji i prezentaciji ukupnih crnogorskih resursa - Mogućnosti za finansiranje kroz IPARD-like program i Investiciono razvojni fond	- Nedostatak finansijskih sredstava - Globalna i EU konkurencija - Pad investicionih aktivnosti - Nedovoljna zainteresovanost stanovništva za porodični biznis - Nепрепознавање интереса посlovnog organizovanja MSP u klastere
	Institucionalni kapaciteti i strateški razvojni dokumenti	- Višegodišnji investicioni plan - Detaljni urbanistički planovi - Napredak u pripremi projektne dokumentacije - Relativno adekvatna organizacija unutar lokalne uprave - Relativno dobro razvijeni lokaini administrativni kapaciteti	- Neusklađenost dinamike razvoja grada sa ostalim djelovima opštine - Nedostatak integrativnih aktivnosti na regionalnom nivou	- Prekogranična saradnja EU fondovi - Mogućnost uspostavljanja potrebne institucionalne infrastrukture na regionalnom nivou	- Nesprovođenje donešenih strateških planova razvoja JLS - Neizgrađenost potrebne inštitucionalne infrastrukture na regionalnom nivou - Neizgrađenost partnerstva javnog i privatnog sektora - Povećana zaduženost JLS

Održiv rast	Prirodni resursi	neralne sirovine obnovljivi izvori energije bogat biodiverzitet raspoložive poljoprivredne površine	- Nizak stepen svijesti o životnoj sredini - Niska energetska efikasnost - Neadekvatno zbrinjavanje posebnih tokova otpada - Nedovoljna valorizacija kulturno prirodne baštine - Nedovoljna disprezija programa na cijeloj teritoriji opštine - Značajan stepen neiskorišćenosti poljoprivrednog zemljišta	- Unaprjeđenje energetske efikasnosti u industriji; - Obnovljivi izvori energije - Unaprjeđenje sistema selektivnog sakupljanja otpada - Valorizacija hidropotencijala izgradnjom HE na Morači i malih HE - Valorizacija potencijala za razvoj poljoprivrede	- Elementarne nepogode - Svi oblici zagađenja životne sredine - Pritisci na poljoprivredno zemljište
	Osnovna infrastruktura	- Dobra saobraćajna povezanost - Dobra infrastruktura za snabdijevanje vodom u gradskom području - Razvijena telekomunikaciona mreža - Riješena sanitarna deponija i reciklažno dvorište - Postojanje primarne i sekundarne zdravstvene zaštite	- Kvalitet transportnih usluga - Zastarjela željeznička infrastruktura - Neadekvatna saobraćajna infrastruktura u nekim ruralnim područjima - Nedovoljna razvijenost el. energetske mreže u gradskim opštinama i ruralnim područjima - Neadekvatna infrastruktura za snabdijevanje vodom u gradskim opštinama i ruralnim područjima - Nezavršenost sistema za prečišćavanje otpadnih voda	- Potencijali za kombinovane načine saobraćaja - Izgradnja autoputa Bar-Boljare - Jadransko-jonski koridor - Digitalizacija sredstava za masovnu komunikaciju - Finansiranje izgradnje i unaprjeđenja infrastrukture putem dostupnih EU fondova - Privatno javno partnerstvo	- Nepronalažnje investitora za ulaganja u infrastrukturu - Nedostatak finansijskih sredstava za finansiranje infrastrukturnih projekata

7. VIŠEGODIŠNJI INVESTICIONI PLAN ZA PERIOD 2015-2019 GODINA

7.1 Metodološki pristup

Višegodišnji investicioni plan opštine Danilovgrad za period 2015-2019 godina (VIP), ima za svrhu da za navedeni period utvrdi pravce razvoja Opštine, kroz realizaciju mogućih investicionih aktivnosti – kapitalnih zahtjeva za postizanje optimalnog nivoa javnih usluga; utvrđenih kroz iskazane interese građana i definisane prioritete, a usklađene sa zahtjevima očuvanja životne sredine, karaktera izvora finansiranja, shodno odredbama člana 37 Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Sl. list RCG”, br. 42/03 i 44/03, “Sl. list CG”, br. 05/08 i 51/08) i drugih važećih propisa.

VIP treba da posluži kao izvor informisanja građana o investicijama koje se planiraju realizovati, kao i ostvarivanja uslova za korišćenje prava iz Zakona o finansiranju lokalne samouprave, a takođe kao i neophodan uslov za kandidovanje i ostvarivanje potencijalnih aranžmana sa subjektima preko kojih se obezbjeđuju uslovi i pretpostavke za realizaciju planiranih investicija (lokalni, državni i međunarodni subjekti, donatori, banke, građani i dr.)

Osnovu za izradu VIP-a čine usvojena razvojna dokumenta, prostorno urbanistička dokumenta i druga raspoloživa službena dokumentacija:

- Strategija održivog razvoja opštine Danilovgrad usvojena 2011. godine, sa Akcionim planom za njeno sprovođenje za period 2012-2018. godine;
- Strateški plan razvoja opštine Danilovgrad za period 2012-2018. usvojen 2012. godine;
- Strategija razvoja turizma u opštini Danilovgrad do 2020. godine, usvojena 2013. godine;
- Prostorni plan Opštine do 2020. godine, usvojen 2007. godine;
- Generalni urbanistički plan Danilovgrada, usvojen 2008. godine;
- Prostorno urbanistički plan Opštine, usvojen 2014. godine;
- Ostala prostorno-planska dokumentacija (programi, projekti, studije lokacije i dr.);

- Raspoloživa službena dokumentacija organa i stručnih službi lokalne samouprave.

Metodologija koja je primijenjena u pripremi ovog dokumenta je saglasna propisima koji je uređuju, te iskustvima i postupcima koji prate izradu i donošenje ovakvih dokumenata. To je i opredijelilo sadržaj dokumenta koji je prezentiran u sledećim sadržajima:

- Osnovni podaci o Opštini;
- Izveštaj o ostvarivanju VIP-a za period 2010-2014. godine;
- Ostvareni prihodi, rashodi, investicije i zaduženost Opštine;
- Uticaj ostvarivanja VIP-a za period 2010-2014. na ukupan razvoj Opštine;
- Swot analiza;
- Pretpostavke planiranja;
- Prezentacija planiranih investicija u period 2015-2019 godina sa dinamikom.

7.2. Planske pretpostavke

Rukovodeći se načelima realnog planiranja, a polazeći od rezultata ostvarenih u prethodnom planskom periodu, dostignutog nivoa razvijenosti i stepena konkurentnosti, analize opšteg stanja u užem i širem okruženju, sadašnjih i planiranih institucionalnih pretpostavki, te stvarnih potreba građana opštine i ukupnog razvoja Crne Gore u koncipiranju ovog Višegodišnjeg investicionog plana pošlo se od sledećih pretpostavki:

- Procjene finansijskih mogućnosti opštine u narednih pet godina;
- Analize započetih investicionih projekata i stvorenih uslova za njihov završetak;
- Analize i definisanja novih prioriteta i u okviru njih programa i projekata u skladu sa već usvojenim razvojnim dokumentima.

7.2.1. Procjena finansijskih mogućnosti i zaduženosti

Finansiranje lokalne samouprave

Finansiranje lokalne samouprave regulisano je Zakonom o finansiranju lokalne samouprave ("Sl. list RCG", br. 42/03, 44/03 i "Sl. list CG" br. 5/08 i 51/08).

Saglasno ovom Zakonu definisani su: izvori sredstava, način finansijskog izravnanja i korišćenje uslovnih dotacija, način finansiranja sopstvenih poslova opština, zaduživanje i trezor lokalne samouprave.

Izvori sredstava

Opština stiže sredstva iz:

- Sopstvenih prihoda,
- Zajedničkih prihoda,
- Egalizacionog fonda,
- Budžeta Države.

Sopstveni prihodi Opštine

Čine ih: opštinski porezi; takse; naknade; prihod od imovine u vlasništvu opštine i prihodi od imovinskih prava; prihodi koje svojom djelatnošću ostvare opštinski organi, službe i organizacije; novčane kazne izrečene u prekršajnom postupku, prihodi od koncesione naknade za obavljanje komunalne djelatnosti i prihodi od drugih koncesionih poslova koje opština zaključi u skladu sa zakonom; prihodi od kamata na deponovana sredstva; prihodi od samodoprinosu; prihodi po osnovu donacija i subvencija i drugi prihodi utvrđeni zakonom.

Zajednički prihodi Opštine

Opština ostvaruje prihode od zajedničkih poreza i naknada koje uvodi Država i to: prihodi od poreza na dohodak fizičkih lica, prihodi od poreza na promet nepokretnosti, prihodi od koncesionih i drugih naknada za korišćenje prirodnih dobara koje dodjeljuje Država.

Prihodi od Egalizacionog fonda

Finansijsko izravnanje, odnosno ujednačavanje finansiranja opština vrši se preko Egalizacionog fonda u skladu sa Zakonom. Sredstva Fonda obezbjeđuju se iz prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica i poreza na promet nepokretnosti.

Uslovne dotacije Budžeta države

Opština za finansiranje investicionih projekata, koji su od posebnog interesa za opštinu ili više opština, ima pravo na korišćenje uslovnih dotacija iz Budžeta države. Uslovne dotacije Budžeta države su direktno vezane za realizaciju Višegodišnjeg investicionog plana. Visina uslovnih dotacija Budžeta države je definisana Zakonom, a najviše do 50 % iznosa sredstava predviđenih za realizaciju investicionog projekta.

Prihodi od samodoprinosu

Pored navedenih izvora sredstava, za zadovoljavanje određenih potreba građana, Opština može uvesti samodoprinos. Propisom Opštine uređuje se namjena, područje, vrijeme za koje se uvodi samodoprinos, visina samodoprinosu, ukupan iznos sredstava koji se prikuplja, obveznik samodoprinosu, način obračunavanja i ostvarivanja nadzora nad namjenskim korišćenjem sredstava.

Procjena prihoda za period 2015-2019 godine

Iznos u €

	OPIS	2015	2016	2017	2018	2019
1	Opština Danilovgrad	4.146.000	4.326.450	4.600.772	4.756.211	4.761.006
1.1	Porezi	1.129.200	1.185.450	1.244.722	1.306.958	1.372.306
1.2	Takse	65.000	68.250	71.662	75.245	79.008
1.3	Naknade	755.000	792.750	832.387	874.007	917.707
1.4	Egalizacioni fond	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
1.5	Ostali lokalni prihodi	298.000	280.000	262.000	250.000	250.000
1.6	Prihodi od prodane imovine	200.000	200.000	250.000	250.000	250.000
1.7	Krediti	0	0	0	0	0
1.8	Donacije i uslovne dotacije države	407.800	500.000	640.000	700.000	750.000
2	Direkcija za saobraćaj	400.000	420.000	441.000	463.000	486.202
3	VIK d.o.o.	1.317.214	1.448.935	1.593.829	1.685.450	1.740.142

4	Komunalno d.o.o.	1.025.000	1.076.250	1.130.063	1.186.565	1.245.894
5	RJ Elektro distribucija	450.000	468.000	486.720	506.188	526.436
6	Preduzeće za uzgoj zaštitu i lov divlj. i riba	82.205	86.316	90.632	95.164	99.922
7	Turistička organizacija	51.500	54.075	56.779	59.618	62.599
	UKUPNO	7.471.919	7.880.026	8.399.795	8.752.196	8.922.201

Ukupno procijenjeni prihodi u periodu 2015-2019 godine iznose 41.426.137,00 € od čega:

- Budžet Opštine: 22.590.439,00 €
- Subjekti čiji je osnivač Opština: 18.835.698,00 €

Procjena rashoda za period 2015–2019 godina Iznos u €

	OPIS	2015.	2016.	2017.	2018.	2019
1	Ukupni rashodi budžeta Opštine	4.146.000	4.326.450	4.600.772	4.756.211	4.761.006
	Operativni budžet	3.456.740	3.482.450	3.620.772	3.580.211	3.414.846
	Kapitalni budžet	687.260	844.000	980.000	1.176.000	1.364.160
2	Direkcija za saobraćaj	395.000	398.950	402.939	406.969	411.039
3	VIK d.o.o.	1.265.000	1.374.000	1.511.400	1.602.084	1.650.147
4	Komunalno d.o.o.	973.750	1.022.438	1.073.559	1.127.237	1.183.599
5	RJ Elektro distribucija	450.000	468.000	486.720	506.188	526.436
6	Preduzeće za uzgoj zaštitu i lov divlj. i riba	82.206	85.494	88.914	92.470	96.620
7	Turistička organizacija	50.037	51.000	51.510	52.025	52.545
8	UKUPNO	7.361.993	7.726.332	8.215.814	8.543.184	8.681.392

Napomena: Osnov planiranja budžetskih rashoda u 2015. godini su rashodi planirani Budžetom Opštine za 2014. godinu, a za naredni planski period prema procjeni očekivanog ostvarenja prihoda.

**Procjena mogućnosti investicionih ulaganja za period
2015-2019 godina
Iznos u €**

R/B	Subjekti	2015	2016	2017	2018	2019	UKUPNO
1	Budžet Opštine (kapitalni dio)	687.260	844.000	980.000	1.176.000	1.364.160	5.051.420
2	Direkcija za saobraćaj	400.000	450.000	480.000	550.000	600.000	2.480.000
3	VIK d.o.o.	1.148.214	3.728.465	700.000	450.000	390.000	6.416.679
4	Komunalno d.o.o.	180.000	231.250	285.062	341.566	400.894	1.438.772
5	RJ Elektro distribucija	450.000	468.000	486.720	506.188	526.436	2.437.344
6	Preduzeće za uzgoj zaštite i lov divlj. i riba	13.078	13.900	15.618	18.315	21.617	82.528
7	Turistička organizacija	14.000	15.400	16.940	18.634	18.634	83.608
8	UKUPNO	2.892.552	5.751.015	2.964.340	3.060.703	3.321.741	17.990.351

Osnovni cilj u planiranju budžetskih rashoda je da se obezbijedi finansiranje namjena predviđenih budžetom, uz kontinuirani porast izdvajanja sredstava za investicione projekte, odnosno povećanje kapitalnog dijela budžeta.

Mogućnost zaduživanja

Prihodi po osnovu zaduženja Opštine su ograničeni do nivoa otplate od 10 % budžetskih prihoda na godišnjem nivou. Opština je u tome uvijek ulazila sa izuzetno velikim oprezom, što potvrđuju i podaci da Opština nema komercijalnih kredita kod banaka, a da je postojeća zaduženost po osnovu kredita kod Investiciono-razvojnog fonda znatno ispod dozvoljene granice, što predstavlja prostor za eventualno zaduženje u narednom periodu ako se za tim ukaže prilika.

Reprogram obaveza po osnovu neplaćenih poreza i doprinosa takođe nije ograničavajući faktor za ostvarivanje ovog plana.

Donacije, sredstva države i međunarodnih institucija će i u ovom

periodu bili vrlo važna komponenta u finansiranju programa koji se predlažu ovim VIP-om. To nameće obavezu intezivnog rada na izradi programa i projekata za konkurisanje na eksterne izvore finansiranja.

7.2.2. Započeti investicioni programi koji se prenose u naredni period

Tokom proteklog planskog perioda jedan broj planiranih projekata, objektivno, nije mogao biti završen, jedan broj je započet u 2014. godini, a za jedan broj projekata u skladu sa usvojenim planskim dokumentima su donešene odluke o realizaciji. Ta okolnost upućuje na potrebu da isti budu prioritarno tretirani u okviru VIP-a za naredni period.

Programi čija se realizacija nastavlja u narednom planskom periodu:

1. Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, poboljšanje kanalizacione mreže i vodosnadbijevanja u opštini Danilovgrad. Ukupna vrijednost 6.115.000 €. Sredstva su obezbijeđena iz kredita EBRD u iznosu 5.350.000€ koji je zaključila Vlada Crne Gore, a ostatak su donacije za konsultantske usluge Vlada Češke i Njemačke. S obzirom da se projekat realizuje fazno, do kraja 2014. godine završeni su gradski vodovod i vodovod Oraška jama – Zagarač, u vrijednosti od 840.453,74 €. Drugi projekat „SCADA“, u ukupnoj vrijednosti 522.300,13 €, započet je u četvrtom kvartalu 2014. godine i isti se prenosi u 2015. godinu. Preostali dio ukupnog projekta, koji se odnosi na postrojenje i kanalizacionu mrežu u predračunskoj vrijednosti od oko 4.000.000€ se prenosi u naredni planski period.
2. Izrada Detaljnih urbanističkih planova Gradsko jezgro, Spuž, Glava Zete – Ostrog, ugovoreni polovinom 2014. godine, a rok završetka sredinom 2015. godine. Ugovorena vrijednost 170.000 €.
3. Izrada studija lokacije za novo groblje i izgradnju hrama na Glavici.
4. Ulica u Sekulićima, dužina 850 m. Ugovorena vrijednost 430.000 €. Radovi započeti u avgustu 2014. godine, Direkcija za javne radove, Opština i građani.
5. Put Mlinovi-Brestica, završena prva faza. Ugovorena druga faza – prvi sloj asfalta 110.000 €, slijedi i treća faza – habajući sloj

- asfalta – Direkcija za javne radove i Opština.
6. Projekat izgradnje infrastrukture na katunu Sinjajevina. Ukupna vrijednost 290.000 € - Međuopštinska saradnja, nosilac Opština Mojkovac, a partner opština Danilovgrad i druge opštine koje koriste ovaj katun.
 7. Parking za taksiste i gradski parking u ulici Bokeljskih brigada. Izvedeni pripremni radovi na uređenju terena, slijedi završna faza, asfaltiranje i ostalo. Ukupan projekat 50.000 €, a realizovano 25.000 €
 8. Kuća meda – Daljam. Projekat građevinski u završnoj fazi ukupne vrijednosti 498.000 €. Slijedi druga faza finalnih radova, opremanja i stavljanja u funkciju. Nosioци Udruženje pčelara, Direkcija za javne radove i Opština.
 9. Projekat Centra za kulturu „LEGEND“, energetska efikasnost, prekogranična saradnja, ukupna vrijednost 221.000 €. Slijedi druga faza – rešavanje pitanja krova i uređenje sprata.
 10. Sportsko – rekreativni i zabavni centar Grbe – Spuž, predračunske vrijednosti oko 90.000 €. Donacija ambasade Ujedinjenih Arapskih Emirata, uz učešće Opštine Danilovgrad.

Donešene odluke o realizaciji sledećih projekata:

1. Rekonstrukcija puta KPD – Danilovgrad – Glava Zete. Druga faza Danilovgrad – Glava Zete u dužini 18 km.
2. Izgradnja pružnih prelaza Spuž, Ždrebaonik i Pažići sa pratećom infrastrukturom. Ukupna vrijednost oko 2.000.000 €, Direkcija za saobraćaj, izgradnju i održavanje puteva na podrupčju opštine Danilovgrad, Željezničke infrastrukture AD Podgorica i Direkcija za željeznice.
3. Rekonstrukcija OŠ “Vuko Jovović” u Danilovgradu u sklopu projekta energetske efikasnosti. Ukupna vrijednost radova 670.000,00 €, Program Ministarstva ekonomije i Ministarstva prosvjete i sporta.
4. Uređenje lokacije novog groblja – Bralenovica, ukupne vrijednosti od 300.000 €. Eksproprijacija zemljišta završena, u toku izrada Studije lokacije i izrada projekta. Visina ulaganja oko 180.000 €, Odluka privrednog društva “Komunalno” d.o.o.
5. Izgradnja brze saobraćajnice na putu M-18 na potezu Bulevar Danilovgrad – Mareza, Program Vlade.
6. Projekat revitalizacije jezera na Ponikvici. Ukupna vrijednost 170.000 €. Ugovorena prva faza 170.000 €.

7. Projekat rekonstrukcije bunara na Studenom. Ukupna vrijednost 8.500,00 €, Program privrednog društva "Vodovod i kanalizacija".
8. Projekat revitalizacije kaptaze "Smokovnik" u Vrežegrmcima. Ukupna vrijednost projekta 23.468,80 €, Program privrednog društva "Vodovod i kanalizacija".
9. Projekat izgradnje sekundarne mreže vodovoda u Zagaraču. Ukupna vrijednost projekta se procjenjuje 298.000 €, Program privrednog društva "Vodovod i kanalizacija".
10. Projekat unapređenja vodoizvorišta Vučji studenac. Vrijednost projekta 97.576,85 €, Program privrednog društva "Vodovod i kanalizacija".
11. Projekat vodovoda Đežezi – Mokanje. Vrijednost projekta 118.891 €, Program privrednog društva "Vodovod i kanalizacija".
12. Projekat vodovoda "Komunica III". Vrijednost projekta 130.345€, Program privrednog društva "Vodovod i kanalizacija".
13. Uređenje zaštitnih zona vodoizvorišta. Ukupna vrijednost se procjenjuje na 120.000 €.
14. Realizacija dogovora u vezi izgradnje bivšeg hotela „Zeta”.

7.3. Plan investicija za period 2015-2019 godine

Opšti cilj

Stvaranje uslova za dalji ekonomski, socijalni, kulturni razvoj i zaštitu životne sredine na održivi način u skladu sa donešenim razvojnim planovima.

Posebni ciljevi

Kriterijumi za utvrđivanje posebnih ciljeva i prioriteta u okviru njih su:

- apsolutni prioritet imaju započeti, a nezavršeni projekti, radi stvaranja uslova za brži ekonomski razvoj i nova zapošljavanja;
- projekti međuopštinske, prekogranične saradnje i projekti za koje su već donijete odluke, a za koje su obezbijeđena sredstva i drugi uslovi za realizaciju;

- projekti koji su definisani Strateškim planom razvoja za period 2012 – 2018. godine;
- projekti za koje građani iskažu najveći interes i spremnost za učešće u realizaciji;
- projekti koji najviše doprinose valorizaciji raspoloživih resursa, zapošljavanju i zaštiti životne sredine.

Posebni ciljevi su:

1. Ekonomski razvoj i zapošljavanje.
2. Infrastruktura kao preduslov i šansa.
3. Poljoprivreda i ruralni razvoj.
4. Novi impulsi u razvoju turizma.
5. Uređenje prostora i održivi razvoj.
6. Obrazovanje, kultura i sport.
7. Socijale, zdravstvo i civilni sektor.
8. Međuopštinska saradnja u funkciji regionalnog razvoja.
9. Zaštita životne sredine.
10. Zaštita imovine i građana.
11. Lokalna samouprava na principima samoodrživog koncepta funkcionisanja.

Poseban cilj 1: Ekonomski razvoj i zapošljavanje

Raspoloživi prirodni resursi, definisani benefiti i njihovo dalje unapređivanje za privlačenje investitora su preduslov ekonomskog rasta i većeg zapošljavanja. U tom cilju posebna pažnja će se posvetiti:

- Promocija i unapređenje biznis zona
- Porodični biznis, MSP i preduzetništvo
- Prioritet postojeća i nova proizvodna preduzeća
- Iskorišćavanje postojećih kapaciteta koji su van funkcija
- Formiranje klastera, uvođenje novih tehnologija i savremeni evropskih standarda
- Povećanje izvoza i zapošljavanja

Za to su neophodna sledeća ulaganja:

• Realizacija programa uređenja biznis zona	150.000 €
• Izrada programa i projekata za korišćenje državnih, evropskih i drugih međunarodnih izvora finansiranja projekata (IPA)	200.000 €
• Izrada "Biznis vodiča" na tri jezika	10.000 €
• Izrada Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnog područja opštine Danilovgrad	20.000 €

Ukupna ulaganja u cilj 1. 380.000 €

Poseban cilj 2: Infrastruktura kao preduslov i šansa

Unapređenje svih vidova infrastrukture je preduslov za življenje i bavljenje biznisom, a istovremeno šansa za nove programe i novo zapošljavanje.

a) Saobraćaj i putevi

Za razvoj saobraćaja i putne infrastrukture opštine Danilovgrad izuzetno veliki značaj i uticaj imaju utvrđena državna opredjeljenja:

1. Rekonstrukcija puta Podgorica-Spuž-Danilovgrad-Bogetići-erovo-Nikšić, dionica Danilovgrad-Glava Zete na području opštine Danilovgrad u dužini od 18 km, u sklopu Projekta unapređenja lokalne putne infrastrukture koji je utvrdila Vlada Crne Gore;
2. Izgradnja brze saobraćajnice na magistralnom putu M-18, dionica Podgorica – Bulevar Danilovgrad, koja preko teritorije opštine prolazi u dužini od 8,5 km. S obzirom da je u toku priprema projektne dokumentacije i stvaranje drugih uslova za realizaciju ovih projekata, to treba računati na njihovu realizaciju tokom ovog perioda.

Sa stanovišta potreba razvoja opštine i stvaranja boljih uslova za

življenje, u ovoj oblasti planiraju se sledeći prioriteti:

Završetak puta “Pružni prelaz Sekulići – Gorica”

Dužina puta 850 m, širina 6 m, jednostrani trotoar, javna rasvjeta i riješeno pitanje odvodnjavanja. Ukupna vrijednost projekta 500.000 €. Sa radovima je otpočeto u drugoj polovini 2014. godine, i realizovano radova u vrijednosti od 350.000 €. Radovi se nastavljaju u 2015. godini u vrijednosti 150.000 €

Nastavak radova na putu “Mlinovi u Spužu – Brestica”

Dužina puta 1400 m, širina 5,5 m i uređenje obostrane bankine. U 2014. godini realizovana je I faza (grubi građevinski radovi) u vrijednosti 130.000 €. Druga faza (prvi sloj asfalta) biće realizovana u 2015. godini (vrijednost 110.000 €) a završni sloj asfalta i signalizacija se planiraju u 2016. godini (vrijednost oko 100.000 €) 210.000 €

Završetak radova na “Taxi stajalištu i parkingu”

U skladu sa novim projektom regulacije saobraćaja planirana je izgradnja taxi stajališta u Ulici Bokeljskih brigada. U 2014. godini izvršeni su grubi građevinski radovi (razbijanje i uklanjanje stijena) u ukupnoj vrijednosti od 30.000 €. Ostatak radova na taxi stajalištu i parking prostoru na površini od 1.300 m² prenosi se u 2015. godinu, i u tu namjenu planira se ulaganje od 25.000 €

Rekonstrukcija mosta na rijeci Zeti u Danilovgradu

Posljednja sanacija mosta izvršena je 1984. godine, a presvlačenje kolovoza mosta slojem novog asfalta 2014. godine. Širina kolovoza mosta je 5 m i

zbog intenziteta saobraćaja sve više postaje “usko grlo” i nameće se potreba njegove rekonstrukcije. U 2015. godini predviđena je izrada projekta, a gruba procjena ulaganja u realizaciju iznosi 700.000 €

Izgradnja pružnih prelaza

Na pruzi Podgorica – Nikšić neophodna je izgradnja pružnih prelaza u Pažićima, Ždrebaoniku i Spužu. U toku je izrada tehničke dokumentacije za podvožnjake u Pažićima i Ždrebaoniku i izmjene i dopune tehničke dokumentacije za podvožnjak u Spužu. Predračunska vrijednost ulaganja iznosi:

- Podvožnjak “Pažići”500.000 €
- Podvožnjak “Ždrebaonik”300.000 €
- Podvožnjak “Spuž”1.000.000 € 1.800.000 €

Alternativne saobraćajnice Bjelova – Ljutotuk, Bjelova - Kruščica i Kruščica - Stankovići

Radi se o alternativnim saobraćajnicama, kao posledica izgradnje pružnih prelaza. Urađeni su projekti i raspisan tender za izbor izvođača radova. Radovi su planirani u 2015. godini, a predračunska vrijednost iznosi 400.000 €

Put Luke – Gostilje

U 2015. godini treba da se asfaltira 2 km, i to 1 km iz programa za 2015. godinu a 1 km obaveza iz 2014. godine. Predračunska vrijednost (2x 85.000 €). 170.000 €

Takođe se planira asfaltiranje po jednog km godišnje u 2016, 2017, 2018. i 2019 godini, što čini (4x 85.000 €) 340.000 €

Ulica Novice Škerovića

Prvi dio ulice je urađen krajem 70-ih godina prošlog vijeka. Ostalo je da se izgradi 875 m, za šta je

krajem 70-ih godina prošlog vijeka urađen projekat.
Predračunska vrijednost projekta iznosi 850.000 €

Ulica Jefta Šćepanovića

Razlozi za rekonstrukciju ove ulice su višestruki: saobraćajna opterećenost, period izgradnje, širina, stanje kolovoza, odvodnjavanje i sve veća tendencija naseljavanja, s obzirom da se radi o prostoru koji je urbanizovan. Dužina ove ulice je 800 m, a procjenjuje se da u njenu rekonstrukciju treba uložiti 800.000 €

Put Danilovgrad – Spuž (preko Martinića)

Prije 15 godina dio ovog puta (oko 50 %) je bio presvučen asfaltom u postojećoj širini. Tada su uglavnom presvučeni djelovi puta koji su bili teško oštećeni. Procijenjeno je da bi bilo neophodno presvući oko 5 km, što prema sadašnjim cijenama košta 300.000 €

Lokalni i nekategorisani putevi

Bez obzira na dosadašnja intenzivna ulaganja u putnu mrežu, kako od strane države, tako i Opštine, postoji permanentna obaveza za daljim i novim ulaganjima, prije svega u tekuće održavanje, investiciono održavanje, rekonstrukcije i modernizacije. Razloga za to ima više, a naročito period i način izgradnje djelova puta, vrijeme asfaltiranja, saobraćajna opterećenost i sl. Godišnje potrebe za ulaganjima ove vrste se procjenjuju:

- nasipanje puteva sa makadamskom kolovoznom površinom 15.000 €
- tekuće i investiciono održavanje 50.000 €
- rekonstrukcija i modernizacija 100.000 €

Na godišnjem nivou to iznosi 165.000 €. Saglasno tome ukupna ulaganja za narednih pet godina

procjenjuju se na 825.000 €
Godišnjim programima prioritet treba dati putevima za koje građani obezbjeđuju najveće sopstveno učešće.

Autobuska stanica

Iako nije dug period od 11 godina otkako je stavljena u funkciju, postoji potreba permanentnog ulaganja i osavremenjavanja iste (proširenje platoa, izgradnja treće trake, prilagođavanje potrebama invalidnih lica, održavanje zgrade, uvođenje kompjuterske obrade dokumentacije i sl). Procjenjuje se da bi godišnja ulaganja iznosila oko 15.000 €, odnosno za naredni period od pet godina 75.000 €

Mjesne zajednice

Za dio poslova na putnoj infrastrukturi organizuju se građani, pa im se u tom slučaju mora pružiti tehnička i finansijska pomoć. Iskustva iz prethodnog perioda pokazuju da je za tu namjenu godišnje neophodno izdvojiti oko 10.000 €, što bi za ukupni period iznosilo 50.000 €

Gradske ulice

S obzirom da se očekuje realizacija projekta izgradnje kanalizacione mreže i uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, rad na rekonstrukciji gradskih ulica će u mnogome zavisiti od toga koliko će biti nivo raskopavanja prilikom izgradnje kanalizacije. Zbog toga treba računati na ulaganja ove vrste, koja se u ovom momentu ne mogu kvantificirati.

Ukupno ulaganja u saobraćaj 6.705.000 €

b) Hidrotehnička infrastruktura

- Završetak projekta "SCADA"	438.990 €
- Nastavak projekta "Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i poboljšanje kanalizacione mreže i vodosnabdijevanja u opštini"	4.146.256.30 €
- Projekat unapređenja vodovoda "Bandići – Komani"	489.642 €
- Projekat vodovoda "Đeđezi - Mokanje"	118.891 €
- Projekat vodovoda "Komunica III" Novo Selo	130.345 €
- Projekat vodovoda "Smokovnik" Vrežegrmci	23.468,80 €
- Projekat vodovoda "Koščelovac" II faza	180.000 €
- Projekat vodovoda "Zagarač" II faza (procjena sa izradom projekta)	298.000 €
- Uređenje zaštitnih zona vodoizvorišta	120.000 €
- Zamjena AC cijevi	80.000 €

Ukupno ulaganja hidrotehničku infrastrukturu 6.125.623,10 €

c) Elektro – distributivna infrastruktura

- Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija TS, visokonaponske i niskonaponske vazdušne i kablovske mreže (godišnji program ulaganja)	2.437.344 €
- Projekti energetske efikasnosti:	
- Projekat "Legend" Centar za kulturu	221.000 €
- Projekat rekonstrukcije OŠ "Vuko Jovović" Danilovgrad	670.000 €
- Alternativni izvori energije	
- Izgradnja vjetrenjača	
- Ugradnja sunčevih panela	

Zainteresovanim subjektima treba omogućiti izgradnju istih, u skladu sa važećim propisima.

Ukupna ulaganja u elektro – distributivnu infrastrukturu 3.428.344 €

d) Ostala komunalna infrastruktura

- Projekat izgradnje novog groblja	580.000 €
- Projekti gradske rasvjete (Most, centar, Umjetnička kolonija, Trg 9. decembar, gradska rasvjeta u okviru GUP-a)	100.000 €
- Parkovi, drvoredi i fontane	50.000 €
- Projekat "Dub na Voštaru" – završetak	2.000 €
- Održavanje i uređenje fasada	10.000 €

Ukupno ulaganja u ostalu komunalnu infrastrukturu **742.000 €**

Ukupna ulaganja u poseban cilj 2. **17.000.967,10 €**

Poseban cilj 3: Poljoprivreda i ruralni razvoj

Raspoloživi prirodni resursi na čitavom prostoru opštine (Bjelopavlička ravnica, ruralno i planinsko područje) pružaju izvanredne mogućnosti za razvoj svih oblasti poljoprivrede, proizvodnju zdrave i organske hrane. U tom cilju u narednom periodu planirano je:

- Završetak i stavljanje u funkciju "Kuće meda":	200.000 €
- Završetak međuopštinskog projekta "Sinjajevina"	290.000 €
- Projekti infrastrukture na ruralnom području:	
- projekti u oblasti putne infrastrukture	500.000 €
- projekti u oblasti vodosnabdijevanja	100.000 €
- projekti u oblasti elektro-infrastrukture	150.000 €
- Sanacija bunara na Studenom	10.000 €
- Realizacija mjera podsticaja (premijske za mlijeko, troškovi izdiga na katune, besplatna žetva)	515.000 €
- Podrška realizaciji projekta "IPADR - like"	200.000 €

Ukupno ulaganja u cilj 3. **1.965.000 €**

Poseban cilj 4: Novi impulsi razvoju turizma

- Nastavak radova na Projektu uređenja obale Zete (II faza) 200.000€
 - Olakšice za izgradnju turističko ugostiteljskih objekata 200.000€
 - Organizacija turističkih manifestacija:
 - Kraj rijeke Zete
 - Festival folklor
 - Projekat Doma Studeno
 - Revitalizacija jezera na Ponikvici 25.000€
 - Izrada turističkog vodiča i drugog propagadnog materijala (na više jezika) 60.000€
- 170.000€
5.000€

Ukupna ulaganja u cilj 4. 660.000€

Poseban cilj 5: Uređenje prostora i održivi razvoj

- Detaljni urbanistički plan "Danilovgrad - centar" 37.692€
- Detaljni urbanistički plan "Spuz" 32.402€
- Detaljni urbanistički plan "Glava Zete – Ostrog" 99.189€
- Izrada Studije lokacije za novo groblje 6.000€
- Izrada Studije lokacije za izgradnju Hrama 7.000€
- Godišnji program uređenja prostora (realizacija) 4.000.000€ (5x80.000€)

Ukupna ulaganja u cilj 5. 4.181.283€

Poseban cilj 6: Obrazovanje, kultura i sport

a) Obrazovanje

- Podrška programima unapređenja uslova rada obrazovnih institucija (5x20.000€) 100.000€
- Godišnji program stipendiranja studenata (5x40.000€) 200.000€
- Godišnji program stimulisanja najboljih učenika i talenata (5x5.000€) 25.000€

Ukupna ulaganja u obrazovanje **325.000€**

b) Kultura

- Realizacija Projekta rekonstrukcije krova i programskih sadržaja sprata Centra za kulturu (Biblioteka, čitaonica, Infocentar i dr.) 130.000€
- Rekonstrukcija krova zgrade Muzeja 15.000€
- Adaptacija zgrade Umjetničke kolonije 10.000€
- Programi zaštite i unapređenja kulturnih dobara 100.000€
 - Gradina
 - Spuška tvrđava i Tablja
- Program arheoloških i speleoloških istraživanja 200.000€
 - Frutak
 - Gradina
- Podrška kulturno umjetničkim društvima (KUD "Oro" i "Danilovgrad", "Matriks"...) 50.000€
- Godišnje kulturne manifestacije 100.000€
 - Obilježavanje Martiničke bitke
 - Julske vatre mladih na Lazinama
 - Ilindan na Sinjajevini
 - Međunarodni simpozijum kulture
 - Rijekom Zetom
 - Spuško ljeto

Ukupna ulaganja u kulturu **605.000 €**

c) Sport

- Izgradnja pomoćnog stadiona FK "Iskra" na gradskom stadionu "Braća Velašević" 100.000€
- Izgradnja sportskog, rekreativnog i kulturnog kompleksa Grbe – Spuž 90.000€
- Finansijska podrška klubovima čiji je osnivač Opština (FK "Iskra", KK "Danilovgrad", RK "Danilovgrad") 500.000€

Sportske manifestacije:

 - Internacionalni polumaraton 60.000€
 - Katunske sportske igre

- Maraton "Milivoje Stojanović"

Ukupna ulaganja u sport 750.000€

Ukupna ulaganja u cilj 6. 1.680.000 €

Poseban cilj 7: Socijalna pitanja, zdravstvo i civilni sektor

a) Socijalna pitanja

- Program podrške licima sa posebnim potrebama 100.000€
- Pružanje njege starim i iznemoglim licima 50.000€
- Implementacija programa za djecu, mlade i rodnu ravnopravnost 50.000€

Ukupna ulaganja u socijalna pitanja 200.000€

b) Zdravstvo

- Realizacija pilot projekata za prevenciju od opakih bolesti 50.000€
- Formiranje službe hitne pomoći u Spužu 50.000€

Ukupna ulaganja u zdravstvo 100.000€

c) Civilni sektor

- Stvaranje uslova za rad profesionalnih udruženja 50.000€
- Godišnji program finansiranja NVO sektora 50.000€

Ukupna ulaganja u civilni sektor 100.000€

Ukupna ulaganja u cilj 7. 400.000 €

Poseban cilj 8: Međuopštinska saradnja u funkciji regionalnog razvoja

- Saradnja sa opštinama u regionu kao i opštinama u

sjevernom i južnom region u cilju pripreme i realizacije zajedničkih projekata	50.000€
- Saradnja sa međunarodnim institucijama u cilju realizacije IPA projekata	100.000€
- Nastavak saradnje i proširivanje iste sa gradovima u Evropi i šire radi razmjene iskustava	50.000€
Ukupna ulaganja u cilj 8.	200.000 €

Poseban cilj 9: Zaštita životne sredine

- Stavljanje u funkciju Reciklažnog dvorišta (nabavka opreme i kadrovsko osposobljavanje)	70.000€
- Program održavanja čistoće i javn. povr.	500.000,00€
- Čišćenje divljih deponija	50.000€
- Program izgradnje objekta za azil životinja	80.000€
- Program izgradnje stočnog groblja	50.000€
- Program zaštite biodiverziteta	50.000€
- Izrada i priprema za realizaciju projekata: stočne pijace, kamionske pijace, deponije kabastog otpada, programa selekcije otpada i dr.	50.000€

Ukupna ulaganja u cilj 9. **850.000 €**

Poseban cilj 10: Zaštita imovine i građana

- Realizacija programa zaštite od poplava	300.000€
- Program zaštite od elementarnih nepogoda	300.000€
- Projekat izgradnje garaže u okviru Službe zaštite	500.000€

Ukupna ulaganja u cilj 10. **1.100.000 €**

Poseban cilj 11: Lokalna samouprava na principima samoodrživog koncepta funkcionisanja

- Program rešavanja tehnoloških viškova (socijalni program)	1.200.000€
- Program obuke kadrova	200.000€

Ukupna ulaganja u cilj 11. **1.400.000 €**

PREGLED PLANIRANIH INVESTICIJA 2015-2019 GODINE - dinamika i izvori sredstava-

rb	Poseban cilj	Ukupna investicija	Dinamika ulaganja					Izvori sredstava					
			2015	2016	2017	2018	2019	Budžet Opštine	Državna sredstva	Sredstva privr. društava	Međuna. sredstva	Donacije	Građani
1	Ekonomski razvoj i zapošljavanje	380.000	70.000	100.000	80.000	65.000	65.000	150.000	60.000	50.000	50.000	70.000	-
2	Infrastruktura kao preduslov i šansa	17.000.967,10	3.839.068,8	5.534.068,8	2.534.068,8	2.546.880,35	2.546.880,35	2.000.000	3.200.623	6.408.344	4.350.000	600.000	442.000
	a) Saobraćaj i putevi	6.705.000	1.005.000	1.200.000	1.200.000	1.650.000	1.650.000	1.000.000	2.425.000	2.480.000	-	500.000	300.000
	b) hidrotehnička infrastruktura	6.125.623	2.000.000	2.500.000	1.500.000	62.811,55	62.811,55	500.000	775.623	300.000	4.350.000	100.000	100.000
	c) elektro distrib. infrastr.	3.428.344	685.668,80	685.668,80	685.668,80	685.668,80	685.668,80	-	-	3.428.344	-	-	-
	d) ostala komunalna infr.	742.000	148.400	148.400	148.400	148.400	148.400	500.000	-	200.000	-	-	42.000
3	Poljoprivreda i ruralni razvoj	1.965.000	393.000	393.000	393.000	393.000	393.000	500.000	1.465.000	-	-	-	-
4	Novi impulsi u razvoj turizma	660.000	132.000	132.000	132.000	132.000	132.000	200.000	100.000	160.000	-	200.000	-
5	Uređenje prostora i održivi razvoj	4.181.283	836.256,60	836.256,60	836.256,60	836.256,60	836.256,60	800.000	900.000	300.000	1.850.000	300.000	31.283

6	Obrazovanje, kultura i sport	1.680.000	780.000	250.000	250.000	200.000	200.000	400.000	700.000	150.000	150.000	200.000	80.000
7	Socijala, zdravstvo i civilni sektor	400.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	400.000	-	-	-	-	-
8	Međuopštinska saradnja u funkciji regionalnog razvoja	200.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	100.000	-	100.000	-	-	-
9	Zaštita životne sredine	850.000	50.000	100.000	300.000	200.000	200.000	200.000	-	200.000	200.000	200.000	50.000
10	Zaštita imovine i građana	1.100.000	220.000	220.000	220.000	220.000	220.000	100.000	400.000	300.000	300.000	-	-
11	Lokalna samouprava na principima samoodrživog koncepta funkcionisanja	1.400.000	280.000	280.000	280.000	280.000	280.000	101.420	900.000	190.587	-	207.993	-
	UKUPNO:	29.817.250	6.720.325,4	7.965.325,4	5.145.325,4	4.993.136,95	4.993.136,95	4.951.420	7.725.623	7.858.931	6.900.000	1.777.993	603.283